

**Regler och anvisningar för
lydnadsprov i internationell
lydnadsklass 1 & 2 & 3**

Generella anvisningar för utförande och bedömning av moment

Dessa anvisningar skall följas i alla moment såvida inte annat anges i beskrivningen av momenten.

Utförande av momenten

- Nationella bestämmelser kan ange att alla hundar ska kontrolleras innan de får gå in i ringen. De kan också ange att domaren skall tillåtas att hantera/vidöra hundarna.
- Domaren har rätt att välja i vilken ordning momentet utförs. Ordningsföljden skall dock vara densamma för alla tävlande.
- Momenten börjar och slutar med hunden i utgångsposition. Utgångsposition definieras som att hunden sitter vid förarens vänstra sida.
- Föraren går i vanlig marsch i alla moment utom fritt följ.
- Alla moment börjar när tävlingsledaren har visat föraren och hunden till startpunkten och hunden sitter i utgångsposition och tävlingsledaren har meddelat "momentet börjar" eller "momentet startar".
- Föraren skall kommendera sin hund till utgångsposition vid startpunkten och skall vara redo att starta momentet utan dröjsmål. Toleransen kan vara något högre i klass 1 än i klass 2 & 3, där föraren skall vara förberedd att ha sin hund i utgångsposition och påbörja momentet kort efter att man har kommit till startpunkten.
- Alla moment slutar när tävlingsledare meddela "moment slut" eller "tack".
- I alla moment, såvida inte annat anges i beskrivningen av momenten, ska föraren följa tävlingsledarens instruktioner om när han/hon får kommendera hunden i alla delar av momentet, även om det inte har systematiskt beskrivits för alla moment.
- Det är upp till föraren att avgöra om han/hon vill ge ett extra kommando och när han/hon vill ge det.
- De kommenderingar som är angivna för tävlingsledaren i dessa regler är bara exempel. Det är viktigt att kommenderingen är tydlig för förarna.
- Det är inte tillåtet att peka ut eller visa platser eller riktningar för hunden före moment, vid startpunkten, eller under moment (annat än de som är relaterade till de pågående momentet, om sådana är tillåtna). Detta leder till att momentet underkänns.
- I klass 1 får föraren gå in i ringen med hunden i koppel. Under hela tävlingsmomentet måste föraren förvara kopplet utom synhåll för hunden. Det är också tillåtet att lämna kopplet till tävlingsledaren eller utanför lydadsringen. Föraren får sätta på kopplet på hunden igen när tävlingsmomentet är över och det är dags att lämna ringen.
- I klass 2 & 3 måste föraren lämna kopplet till tävlingsledaren eller utanför lydadsringen. Detta gäller för samtliga moment.
- Hunden skall befinna sig vid förarens vänstra sida mellan momenten. Den behöver inte gå i fotposition och vara under kommando men den skall vara bredvid föraren och under kontroll. Om det av någon anledning blir en fördröjning mellan momenten så är det tillåtet att lägga ner hunden, men den får inte kallas in från den positionen för att fortsätta med momenten.
- Föraren skall röra sig normalt längs raka linjer. Obestämda eller tveksamma rörelser, överdrivna gester, signaler eller kroppspråk, och onaturliga rörelser med armar och ben ger betygsavdrag. Vändningar och helomvändningar skall vara 90° respektive 180° och efter helomvändningar skall föraren återvända till sin ursprungliga linje.

- I moment där hunden ska passeras så ska avståndet mellan hund och förare vara ca 0,5 m. Föraren får passera hunden på valfri sida, såvida det inte har specificerats i momentet.
 - Föraren får inte vidröra eller klappa hunden eller på annat sätt uppmuntra den under momenten. Detta leder till att momentet underkänns.
 - Beröm och klappar är tillåtet efter att momentet avslutats.
 - I klass 1 & 2 får den tävlande gärna med glädje, beröm och klappar uppmuntra sin hund efter avslutat moment.
 - Godisbitar eller leksaker som t.ex. bollar är inte tillåtna i ringen, varken under eller mellan momenten. Om domaren upptäcker att en tävlande har eller använder godisbitar eller leksaker i ringen så diskvalificeras den tävlande.
 - I dirigeringsmoment får föraren inte visa riktningar eller vidröra hunden vid startpunkten. Detta leder till att momentet underkänns.
 - Vid överdrivet beröm, entusiastiskt uppmuntrande, lek eller bus, hoppa upp i famnen på föraren, gå mellan förarens ben etc. leder till varning från domaren:
 - I klass 1 & 2 påverkar detta beteende betyget i helhetsintryck
 - I klass 3 visar domaren gult kort
 - Om beteendet upprepas så leder det till diskvalificering i alla klasser
 - Domaren har rätt att avbryta ett moment om hunden visar oförmåga eller ovilja att genomföra det. Momentet underkänns därmed.
 - Domaren har rätt att avstänga en hund från fortsatt deltagande om den verkar vara ur funktion eller den uppträder störande med ihållande skällande eller gnällande.
 - Om hunden skäller eller gnäller under ett moment påverkar det betyget.
 - Om hunden skäller eller gnäller både under och mellan moment, kan domaren ge en första varning och:
 - I klass 1 & 2 noteras detta beteende i helhetsintrycket
 - I klass 3 visas gult kort
- Om beteendet fortsätter så diskvalificeras hunden.
- Höjden på alla hinder skall inte vara högre än ungefär hundens mankhöjd och hinderhöjden anpassas följaktligen därefter.

FRITT FÖLJ

- I samtliga klasser utförs fritt följ utan koppel.
- Den okopplade hunden skall villigt följa föraren, gåendes vid föraren vänstra sida, men bogen i höjd med förarens vänstra knä och följa föraren i en parallell linje. Föraren ska röra armar och ben/fötter på ett naturligt sätt under momenten.
- I fritt följ kan föraren välja att göra helomvändningar (180° vändning) antingen till höger eller till vänster. "Tyska vändningen" är lika acceptabel (hunden gör en snäv cirkel runt föraren på höger sida). Vid helomvändning skall föraren återvända till ungefär samma linje som han/hon kom ifrån.
- Vändningar åt höger och vänster under fritt följ skall vara räta vinklar (90°). Föraren får inte vända på huvudet, vrida på axlarna eller använda några andra kroppssignaler eller ge signaler med ben/fötterna.
- Kommandot "fot" får användas vid varje start, vid tempoväxlingar och vid stegförflyttningar i olika riktningar och vid vändningar och helomvändningar från halt.
- När föraren stannar skall hunden omedelbart och utan kommando inta utgångsposition.

Kommandon och handtecken:

- Kommandot "fot" får användas vid varje start och kommandot "stanna kvar" får användas i moment där föraren lämnar hunden eller vänder sig ifrån hunden.
- Kommandon innebär muntliga kommandon. Vid vissa tillfällen kan handtecken ersätta ett muntligt kommando eller ges samtidigt som ett muntligt kommando. Om så är fallet så anges det i beskrivningen av momentet. När handtecken används skall de vara korta och inte pågå längre än ett muntligt kommando och de får inte innehålla några andra kroppssignaler. En eller två händer får användas.
- Kommandoorden som anges här är rekommendationer. Andra tillräckligt korta ord är också accepterade kommandon.
- Begreppet kroppsspråk innebär att röra sin kropp (inte nödvändigtvis ta steg), vrida eller vända på kroppen, huvudet eller axlarna såväl som att ge signaler med ben/fötterna. Detta leder till mer eller mindre stort betygsneddrag beroende på situationen och hur gravt kroppsspråket är.
- Om föraren tar steg samtidigt som han/hon ger kommandon underkänns momentet.
- I moment där muntliga kommandon eller handtecken får användas, måste föraren informera domaren innan momentet börjar om handtecken kommer att användas. Detta är dock inte nödvändigt om både handtecken och muntliga kommandon är tillåtna.
- Handtecken är aldrig tillåtna när hunden är vid sidan av föraren i utgångsposition. Detta leder till kraftigt betygsneddrag, 2-4 poäng beroende styrka, situation och varaktighet. Om handtecknet kombineras med kroppssignaler blir betygsneddraget ännu kraftigare.
- Om hunden inte är vid förarens sida och dirigeras, eller om den behöver omdirigeras, får handtecken användas samtidigt som ett muntligt kommando.
- Hundens namn får användas tillsammans med kommando vid inkallningsmoment/inkallningssituationer. Namnet och kommandot måste ges tätt tillsammans så att de inte ger intryck av att vara två separata kommandon. Det är också tillåtet att använda enbart hundens namn.

Inkallnings- och apporteringsmoment:

- I inkallnings- och apporteringsmoment kan hunden antingen komma direkt in till utgångsposition eller så kan den sätta sig framför föraren först. Om hunden sitter framför föraren måste den, på kommando (efter anvisning från tävlingsledaren) snabbt inta utgångsposition och röra sig nära föraren. Detta gäller även vid hopp över hinder.
- I inkallnings- och apporteringsmoment behöver domaren inte veta om det var meningen att hunden skulle inta utgångsposition direkt eller först stanna framför föraren. Maxbetyg kan ges om momentet utförs korrekt, oavsett vilken sorts ingång som var avsedd.
- Om en apportbock oavsiktligt kastas så att den hamnar på en otillfredsställande plats (studsar utanför ringen eller till en plats där den inte kan nå eller för kort sträcka), måste den kastas om. Detta leder dock till 2 poängs betygsneddrag. Om det andra kastet är otillfredsställande så underkänns momentet.
- Det är inte tillåtet att låta hunden hålla i föremålet/apportbocken innan momentet. Om detta händer kan inte högre betyg än 5 ges i klass 1, i klass 2 & 3 underkänns momentet.
- Föraren har rätt att välja storlek på apportbock.

Bedömning av momenten

- Bedömningen av ett moment börjar när föraren har intagit sin plats vid startpunkten med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar "moment börjar". Bedömningen slutar när tävlingsledaren meddelar "moment slut" eller "tack".
- Alla avvikelser från idealutförandet skall leda till betygsneddrag: alla extra kommandon, dubbelkommandon, kroppssignaler, avvikelser från utgångsposition och avvikelser från parallella linjer osv.
- Det är viktigt att hunden är glad och villigt lyder kommandona.
- Hänsyn bör tas till rasen vid bedömning av hastigheten. Idealhastigheten är inte densamma för alla raser. När en hund reagerar på kommandona villigt och omedelbart, rör sig rastypiskt, håller sitt tempo och visar intresse i det den gör ska den tilldelas högsta betyg om den inte gör några misstag som leder till betygsneddrag.
- Generellt bör ett extra kommando ge 2 poängs betygsneddrag och ett tredje kommando leder till att momentet underkänns, eller i vissa fall en del av momentet. I moment som innehåller dirigeringskommandon och fjärrdirigeringskommandon ger ett extra kommando 1-2 poängs betygsneddrag. Se anvisningarna för dessa moment.
- All bestraffning av hunden leder till diskvalificering.
- Om föraren vidrör hunden under ett moment, underkänns momentet. Detta kan leda till en varning.
- Om vidrörande av hunden under eller mellan moment kan tolkas som bestraffning, diskvalificeras ekipaget.
- Om hunden inte intar utgångsposition eller startposition i ett moment (dvs sitter eller ligger), underkänns momentet.
- Om hunden inte intar utgångsposition (sitt) i slutet av ett moment kan inte högre betyg än 7 ges.
- Om hunden inte sitter lugnt vid förarens sida när ett moment börjar, kan inte högre betyg än 8 ges.
- Om föraren tar steg samtidigt som han/hon ger kommandon, underkänns momentet.
- Om hunden vidrör föraren (lätt) när den sitter framför föraren eller kommer in till utgångsposition i inkallnings- eller apporteringsmoment, ger det 1-2 poängs betygsneddrag. Om hunden stöter in i/kolliderar med föraren, kan inte högre betyg än 7 ges.
- Skall under ett moment, skall ge betygsneddrag. Vid enstaka skall kan inte högre betyg än 7 ges, och om skallet är ihållande underkänns momentet. Om skällandet fortgår och upprepas i flera moment så diskvalificeras ekipaget. Detsamma gäller för gnällande.
- Skällande eller gnällande under ett moment skall alltid leda till betygsneddrag, även om det bara är ett kort skall i början av momentet (kanske ett uttryck av entusiasm). Det bör leda till 1 poängs betygsneddrag.
- Att kontrollera hunden genom att hålla i halsbandet mellan momentet leder till en varning och betygavdrag i helhetsintrycket i klass 1 och 2, och gult kort i klass 3.
- Om hunden uträttar naturbehov i ringen leder det till:
 - Att momentet och helhetsintrycket underkänns om det händer under ett moment i klass 1
 - Att helhetsintrycket underkänns om det händer mellan moment i klass 1
 - Att hunden diskvalificeras i klass 2 & 3, oavsett om det händer under eller mellan momenten.

Tjuvstarter

- Om hunden förutser kommandot (dvs den håller sig inte ordentligt i utgångsposition: rycker till, ställer sig upp men rör sig inte framåt) när momentet börjar, kan inte högre betyg än 8 ges.
- Om hunden tjuvstartar i klass 1 (i moment där hunden sänds från föraren) dvs lämnar föraren efter att momentet har startat men innan föraren givit kommando (t.ex. startar på tävlingsledarens kommando) så får föraren kalla tillbaka hunden en gång. Om hunden avbryter och kommer tillbaka och kan fullfölja momentet så kan inte högre betyg än 6 ges. Om hunden inte avbryter utan fortsätter momentet så underkänns det.
- Om hunden tjuvstartar i klass 2 eller 3 dvs lämnar föraren efter att momentet har startat men innan föraren givit kommando, så får föraren inte kalla tillbaka hunden och momentet underkänns därmed.

Hund som lämnar lydadsringen eller föraren*Hund som lämnar lydadsringen*

- Om hunden lämnar ringen under eller mellan moment i klass 2 & 3 och är utom kontroll, diskvalificeras den.
- Om hunden lämnar ringen under eller mellan moment i klass 1 och är utom kontroll, får föraren kalla på den två gånger. Om hunden kommer tillbaka så får de fortsätta med tävlingen men det leder till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket. Momentet ifråga underkänns. Om hunden lämnar ringen en andra gång så diskvalificeras den.

Hund som lämnar föraren utan att lämna ringen

- Om hunden lämnar föraren under ett moment (avbryter momentet) eller mellan moment i klass 2 & 3 och är utom kontroll, men inte lämnar ringen, får föraren kalla på den en gång utan att lämna sin position. Om hunden återvänder till föraren så underkänns momentet ifråga men de får fortsätta med nästa moment.
 - I klass 2 leder detta till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket
 - I klass 3 leder det till en varning. Domaren visar gult kort.
- Om hunden lämnar föraren under eller mellan moment i klass 1 och är utom kontroll, får föraren kalla på den två gånger utan att lämna sin position. Om hunden kommer tillbaka till föraren så får de fortsätta med tävlingen men det leder till kraftigt betygsneddrag i helhetsintrycket. Momentet ifråga underkänns. Om hunden lämnar föraren en andra gång så leder det till diskvalificering.

Apporteringsmoment*Tappa apportbocken/föremålet*

- Om hunden tappar apportbocken/föremålet men plockar upp det på eget initiativ, kan inte högre betyg än 8 ges. Om ett extra "apport"-kommando krävs för att hunden ska plocka upp föremålet igen kan inte högre betyg än 5 ges. Om hunden tappar föremålet bredvid föraren och föraren tar upp det utan att flytta på sig, kan betyg 5 ges förutsatt att hunden intar utgångsposition korrekt. Om föremålet tappas pga förarens slarv efter losskommandot, kan inte högre betyg än 7 ges

Tugga på apportbocken/föremålet

- Tuggande på apportbock/föremål leder till 2-3 poängs betygsneddrag. Om tuggandet är kraftigt kan inte högre betyg än 5 ges. Mycket kraftigt tuggande eller om föremålet går sönder leder till att momentet underkänns. Om hunden gör ett omtag för att få bättre grepp ska det dock inte leda till betygsneddrag.

UTKAST

Klass 1

Moment 1.1 *Sittande i grupp i 1 minut, förare inom synhåll*

(Koeff 3)

Kommandon: "sitt", "stanna kvar"

Utförande: Momentet börjar när alla förare i gruppen står på rad med ca 3 meters mellanrum och med sina hundar i utgångsposition och tävlingsledaren kommenderar "momentet börjar". Momentet slutar när förarna har återvänt till sina hundar och tävlingsledaren kommenderar "moment slut".

Förarna lämnar sina hundar och går ca 25 meter, stannar och vänder sig mot hundarna. Efter en minut går förarna tillbaka mot hundarna, passerar sin hund på ca 0,5 m avstånd, och stannar ca 3 meter bakom sin hund. Därefter kommenderas förarna att gå fram och ställa sig bredvid sina hundar.

Det bör vara minst tre hundar i en grupp, men inte fler än sex.

Bedömning: Hund som inte vill sitta (två kommandon), står, ligger eller förflyttar sig mer än sin egen kroppslängd underkänns i momentet. Alla förflyttningar ger betygsneddrag. Om hund skäller 1-2 ggr ger det 1-2 poängs betygsneddrag; om hunden skäller under större delen av momentet underkänns momentet. Rastlöshet, såsom att flytta vikt från en sida eller en tass till den andra, ger betygsneddrag. Hunden får röra på huvudet och se sig omkring, och den får visa intresse om det uppstår en störning eller ett ljud i/utanför lydadsringen. Detta ska dock inte ge intryck av att vara orsakat av rastlöshet eller oro. Om hunden lägger sig eller ställer sig efter att tiden gått ut och förarna är på väg tillbaka till hundarna, kan inte högre betyg än 5 ges. Om en hund ställer sig upp och går så nära en annan hund att det finns risk för kraftig störning eller slagsmål, ska momentet avbrytas och sedan återupptas för alla hundar utom den som orsakade störningen.

Moment 1.2 *Fritt följ*

(Koeff 3)

Kommandon: "fot"

Utförande: Fritt följ provas i vanlig marsch, i samband med vändningar till höger och vänster, helomvändningar och halter. Fritt följ provas även i språngmarsch, men här inkluderas endast vändningar till höger. Hunden ska också provas i stegförflyttningar, 2-3 steg framåt och bakåt. *De särskilda bestämmelserna beskriver fritt följ mer i detalj.* Alla hundar på samma prov ska provas i fritt följ enligt samma mönster.

Bedömning: Hund som lämnar föraren eller som under större delen av momentet följer föraren på ett större avstånd än 0,5 m underkänns. Om hunden går långsamt kan inte högre betyg än 6 eller 7 ges. Bristande kontakt och extra kommandon (kroppsspråk) ska ge betygsneddrag. En icke korrekt fotposition (inte parallell eller rätt i höjd) bör resultera i ca 2 poängs betygsneddrag. Att sakta in och stanna före, under eller efter vändningar ger betygsneddrag. Om hunden går väldigt nära föraren så att den stör eller hindrar

föraren bör detta ge betygsneddrag. Om hunden lutar sig mot och vidrör föraren bör betyget reduceras ytterligare.

Moment 1.3 Ställande under gång

(Koeff 3)

Kommandon: "fot", "stå", "sitt"

Utförande: Förare och hund lämnar startpunkten och går rakt fram i vanlig marsch. Efter ca 10 meter kommenderar föraren, utan att själva stanna, hunden att stå och hunden ska omedelbart stanna. Föraren fortsätter att gå ca 10 meter (till en markerad punkt), vänder sig om (självständigt) och stannar vänd mot hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens kommando, återvänder föraren till hunden parallellt med den linje denne gick när hunden lämnades, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 m avstånd, vänder om när han/hon har passerat hunden (1-2 meter), går upp vid sidan av hunden och kommenderar den till utgångsposition. Alla delar av momentet, förutom vändningen vid markerad punkt, utförs på tävlingsledarens kommandon.

Bedömning: Om hunden stannar i fel position, ändrar en korrekt position innan föraren har vänt sig om, ställer sig före kommando, behöver ett extra kommando eller om föraren stannar före/under kommandot, underkänns momentet. För att få betyg får hunden inte förflytta sig mer än en kroppslängd efter att kommando givits. En hund som stannar direkt vid kommandot, men i fel position, kan få betyg 5 om momentet är korrekt utfört för övrigt.

Om hunden ändrar en korrekt position efter att föraren har vänt sig om vid den markerade punkten, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Om föraren ändrar tempo, saktar in/snabbar på, före sitt kommando, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Handtecken och kroppssignaler anses som grava fel och påverkar betyget kraftigt. Beroende på hur kraftiga och långvariga signalerna är så blir betygsneddraget 3-5 betygsenheter.

Vid bedömningen skall även fria följet vägas in. Dåligt fotgående ger 1-2 poängs betygsneddrag. Att förflytta sig och stanna långsamt eller inte stanna på rak linje är brister. Det bör leda till 1-4 poängs betygsneddrag.

Moment 1.4 Inkallande

(Koeff 3)

Kommandon: "ligg", ("stanna"), "fot"

Utförande: Föraren kommenderar hunden att lägga sig ner (på tävlingsledarens kommando) och börjar gå (på tävlingsledarens kommando) 20-25 meter i anvisad riktning till anvisad

punkt och vänder sig om (självständigt). På tävlingsledarens kommando kallar föraren in hunden. Hundens namn får kombineras med inkallningskommando, men namnet och kommandot måste följa direkt på varandra och inte ge intrycket av att vara två skilda kommandon.

Bedömning: Det är viktigt att hunden svarar villigt på kommandot. Hunden ska röra sig med god fart, åtminstone i snabb trav, och behålla sin gångart. Hänsyn bör tas till rasen vid bedömning av hastigheten. Om mer än ett inkallningskommando ges kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Ett tredje kommando leder till att momentet underkänns. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp eller rör sig mindre än en kroppslängd innan kommenderingen, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8.

Moment 1.5 *Sättande eller läggande under gång* (Koeff 2)

Kommandon: "fot", "sitt" eller "fot", "ligg", "sitt"

Utförande: Föraren måste informera tävlingsledare och domare om vilken av de två alternativa positionerna (sitt/ligg) som hunden kommer att utföra. Förare och hund lämnar startpunkten och går rakt fram i vanlig marsch. Efter ca 10 meter kommenderar föraren, utan att själva stanna, hunden att sitta/ligga och hunden ska omedelbart sitta/ligga. Föraren fortsätter att gå ca 10 meter (till en markerad punkt), vänder sig om (självständigt) och stannar vänd mot hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens kommando, återvänder föraren till hunden parallellt med den linje denne gick när hunden lämnades, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 meter avstånd, vänder om när han/hon har passerat hunden (1-2 meter), går upp vid sidan av hunden och kommenderar den till utgångsposition. Alla delar av momentet, förutom vändningen vid markerad punkt, utförs på tävlingsledarens kommandon.

Bedömning: Om hunden stannar i fel position, ändrar en korrekt position innan föraren har vänt sig om, sätter sig/lägger sig före kommando, behöver ett extra kommando, eller om föraren stannar före/under kommandot, underkänns momentet. För att få betyg får hunden inte förflytta sig mer än en kroppslängd efter kommando givits. En hund som stannar direkt vid kommandot, men i fel position, kan få betyg 5 om momentet är korrekt utfört för övrigt.

Om hunden ändrar en korrekt position efter att föraren har vänt sig om vid den markerade punkten, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Om föraren ändrar tempo, saktar in/snabbar på, före sitt kommando, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Handtecken och kroppssignaler anses som grava fel och påverkar betyget kraftigt. Beroende på hur kraftiga och långvariga signalerna är så blir betygsneddraget 3-5 betygsenheter.

Vid bedömningen skall även fotgåendet vägas in. Dåligt fotgående ger 1-2 poängs betygsneddrag. Att förflytta sig och sätta sig/lägga sig långsamt eller inte sitta/ligga på rak linje är brister. Det bör leda till 1-4 poängs betygsneddrag.

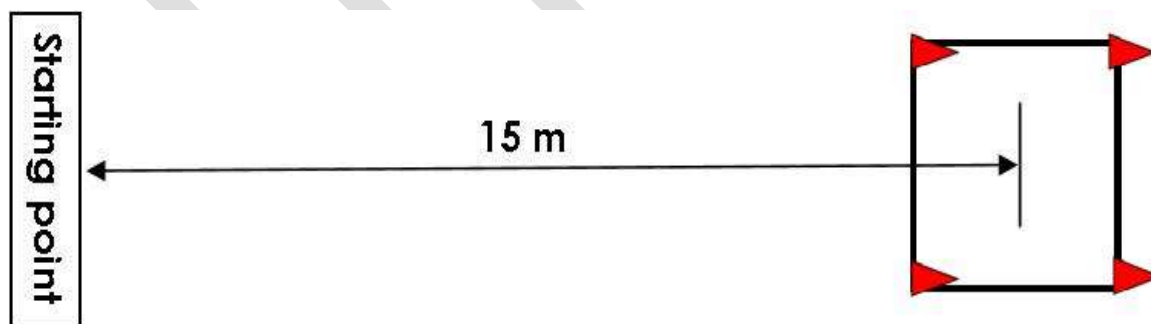
Moment 1.6 Sändande till ruta med läggande**(Koeff 3)****Kommandon:** "framåt" ["höger/vänster" och/eller handtecken], "stanna", "ligg", "sitt"**Utförande:** Innan momentet börjar skall föraren meddela domaren om han/hon kommenderar hunden att förstå stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan.

På tävlingsledarens kommando, sänder föraren hunden till en ruta av storleken 3 x 3 meter vilken är placerad 15 meter från startpunkten. Hunden ska röra sig i en rak linje till rutan och gå in i rutan framifrån.

När hunden kommer fram till rutan kommenderar föraren hunden att antingen stå/stanna och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan. Om hunden kommenderas att stå så skall ståpositionen vara tydlig och stabil, innan ligg-kommandot ges. På tävlingsledarens kommando går föraren fram, ställer sig bredvid hunden och kommenderar den (på tävlingsledarens kommando) till utgångsposition.

Inte mer än fyra kommandon skall användas under momentet, det fjärde kommandot är stå-kommandot i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Om hunden behöver omdirigeras kan dirigeringskommandon kombineras med handtecken.

Storleken på rutan är 3 x 3 meter. Avståndet mellan rutans mittpunkt och startpunkten är ca 15 meter. Koner (ca 10-15 cm höga) markerar rutans hörn. Synliga linjer (t.ex. tejp, krita, band) sammanbinder konernas ytterkanter. Det skall vara minst ca 3-5 meters avstånd mellan rutans kanter och lydnadsringens kant. Se figur för moment 6 i klass 1.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och direkta riktning skall påverka betyget. För högsta betyg skall föraren inte använda fler än 4 kommandon i momentet, om det fjärde kommandot är stå-kommandot i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Om föraren rör på sig (tar steg i någon riktning) samtidigt som han/hon ger kommandon, underkänns momentet. Om föraren har överdrivet kroppsspråk kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Om hunden rör sig väldigt långsamt, bör betyget

bli 7. Om hunden agerar självständigt (t.ex. stannar eller lägger sig utan kommando) ger det betygsneddrag.

För att momentet skall godkännas måste hundens hela kropp, förutom svansen, befinna sig i rutan. Om hunden sätter sig eller lägger sig utanför rutan får den inte dirigeras om och momentet underkänns. Momentet underkänns om hunden förflyttar ut ur rutan innan momentet är avslutat. Om hunden kryper in i rutan, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Om hunden ändrar position innan föraren har kommit fram, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 6.

Om hunden intar fel position i rutan ger det 3 poängs betygsneddrag och om ståpositionen inte är tydlig och stabil ger det 2 poängs betygsneddrag. Momentet underkänns om antingen stå- eller ligg-kommandot måste ges en tredje gång. För ett extra kommando ges 2 poängs betygsneddrag. Betygsneddrag pga extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villig hunden är att följa dem, och därmed kan betygsneddraget bli 1-2 poäng. Om hunden reser sig till sittande eller stående när föraren är bredvid hunden men innan kommando givits, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att visa hunden rutan före momentet. Detta leder till att momentet underkänns.

Moment 1.7 Apportering

(Koeff 4)

Kommandon: "apport", "loss" ("fot")

Utförande: Tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och lämnar över en apportbock av trä till föraren.

På tävlingsledarens kommando kastar föraren apportbocken, minst ca 10 meter. När tävlingsledaren så meddelar, kommenderar föraren hunden att hämta apporten.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till apporten och tillbaka, skall påverka betyget.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 1.8 Fjäärdirigering

(Koeff 3)

Kommandon: "ligg", "stanna kvar", "sitt", "ligg" och/eller handtecken

Utförande: Hunden ska ändra position 4 ggr (sitt/ligg) enligt förarens kommandon och utan att förflytta sig från platsen där den blivit lämnad. En gräns dras bakom hunden genom en tänkt linje mellan två markerade punkter. Föraren kommenderar hunden att lägga sig

ner vid startpunkten framför den tänkta linjen. Föraren lämnar hunden och går till en angiven plats ca 5 meter framför hunden, och stannar vänd mot hunden. Ordningen på positionerna är endast sitt – ligg (2 ggr) och därmed blir det sista kommandot för att ändra position "ligg". Tävlingsledaren visar föraren i vilken ordning hunden ska skifta positioner med skrivna skyltar, figurer eller en elektronisk skylt. Tävlingsledaren står 3-5 meter från hunden så att han/hon inte kan se hunden när instruktionerna ges. Tävlingsledaren skall ändra skylten var tredje sekund. Föraren får använda både muntliga kommandon och handtecken när han/hon står på avstånd från hunden, men de måste vara korta och utföras samtidigt. Efter sista liggkommandot, återvänder föraren till hunden och kommenderar den till utgångsposition/att sitta.

Bedömning: Hastigheten i skiftet mellan positionerna, distinkta positioner, hur bra positionerna hålls samt hur mycket hunden rör sig, skall återspegla betyget. För att momentet skall godkännas får hunden inte förflytta sig mer än totalt en kroppslängd från startpunkten (åt något håll). Alla förflyttningar summeras (framåt och bakåt, sidoförflyttningar etc). Om hunden missar en av de fyra positionerna, t.ex. intar fel position eller behöver ett tredje kommando för en position, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Om hunden missar två positioner så underkänns momentet.

Om hunden sätter sig upp innan föraren återvänt, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Omfattande användande av rösten eller överdrivna eller långvariga handtecken ger betygsneddrag.

Det är tillåtet att ge ett tredje kommando för en position, men den positionen underkänns. Första gången som ett extra kommando måste ges för en position ger det 2 poängs betygsneddrag. Varje ytterligare extra kommando ger 1 poängs betygsneddrag.

Moment 1.9 Inkallning med hopp över hinder

(Koeff 3)

Kommandon: "stanna kvar", "kom eller hopp" ("fot")

Utförande: Föraren ställer sig framför ett hinder på ca 2-4 meter avstånd (föraren väljer själv) med hunden i utgångsposition. Tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och kommenderar föraren att lämna hunden sittandes framför hindret. Föraren går runt hindret till andra sidan (ca 2-4 meter) vänder sig om och stannar vänd mot hunden. Föraren kallar in hunden över hindret på tävlingsledarens kommando. Hunden skall hoppa och inta utgångsposition. Tävlingsledaren meddelar att momentet slutar. Hindrets höjd ska ungefär motsvara hundens mankhöjd. Höjden kan avrundas, nedåt hellre än uppåt. Maxhöjden är dock 50 cm.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon och inkallning, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till föraren, skall påverka betyget. Minsta beröring av hindret när hunden hoppar ger maxbetyg 8. Om hunden stödjer sig på hindret, om hindret välter eller om hunden vägrar hoppa, så underkänns momentet.

Moment 1.10 Sändande runt en kon

(Koeff 3)

Kommandon: "Runt"

Utförande: Föraren står med hunden i utgångsposition riktade mot en kon, ca 15-40 cm hög, på ca 10 meters avstånd. På tävlingsledarens kommando sänder föraren hunden från startpunkten för att springa runt konen. Hunden skall runda konen och återvända till föraren och inta utgångsposition.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen, skall påverka betyget. Hundens väg runt konen kan vara motsols eller medsols. Om inkallningskommando ges kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Om hunden vänder vid konen, men har inte sprungit runt konen, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5. Om hunden vänder innan den har sprungit halva sträckan, om ett tredje "runt"-kommando ges eller om ett andra inkallningskommando ges, underkänns momentet. Om hunden måste omdirigeras får dirigeringskommandon kombineras med handtecken. Hänsyn bör tas till rasen vid bedömning av hastigheten.

Det är inte tillåtet att rikta in, eller vidröra hunden från/vid startpunkten. Detta leder till att momentet underkänns.

Moment 1.11 Helhetsintryck

(Koeff 2)

Bedömning: Vid bedömning av helhetsintrycket är hundens villighet att arbeta och följa kommando grundläggande aspekter. Noggrannhet och precision är viktiga, såväl som naturliga rörelser hos både förare och hund. För att få ett högt betyg måste förare och hund arbeta bra som ett team, som visar ömsesidig uppskattning av att jobba ihop och utförandet sker under god sportsmannaanda. Det som sker under och mellan momenten påverkar betyget för helhetsintrycket.

Om hunden lämnar lydadsringen eller utträttar naturbehov i ringen, underkänns momentet "Helhetsintryck". Om hunden inte är under kontroll och lämnar föraren under eller mellan moment (även om det bara händer en gång) men stannar i ringen, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5.

Class 2

Moment 2.1 *Platsliggning i grupp i 2 minuter. Förare utom synhåll*

(Koeff 2)

Kommandon: "ligg", "stanna kvar", "sitt"

Utförande: Momentet börjar när alla förare i gruppen står på rad med ca 3 meters mellanrum och med sina hundar i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar "momentet börjar". Momentet slutar när förarna har återvänt till sina hundar och alla hundar har intagit utgångsposition och tävlingsledaren kommenderar "moment slut".

Nedläggningskommandot från utgångsposition utförs en och en. Hundarna ska kommenderas att lägga sig från vänster till höger och att sätta sig upp från höger till vänster så att den som först lägger sig ner är den som sist sätter sig upp. Tävlingsledaren instruerar när förarna ska ge sitt kommando. Förarna går tillsammans utom synhåll för hundarna och förblir gömda i två minuter. Tvåminutersperioden börjar när samtliga förare är utom synhåll. Hundarna förblir liggande och utsätts för störningar, t.ex. en person som går mellan hundarna. När två minuter har passerat instrueras förarna att tillsammans komma tillbaka in i ringen och ställa upp på en linje. Förarna instrueras sedan att gå tillbaka mot hundarna, passerar sin hund på ca 0,5 meters avstånd, och stannar ca 3 meter bakom sin hund. Därefter instrueras förarna att gå fram och ställa sig bredvid sina hundar och, en i taget, kommendera sin hund till utgångsposition.

Förarna bör påminnas om att inte ge för högljudda kommandon. Detta kan påverka andra hundar och kommer att resultera i kraftigt betygsneddrag. Det bör vara minst tre hundar i gruppen men inte fler än sex.

Bedömning: Hund som inte vill ligga (två kommandon), står, eller sitter när förarna är utom synhåll, eller kryper mer än sin egen kroppslängd, eller ligger på rygg, underkänns i momentet. Om hunden sitter eller står när tvåminutersperioden är över men förarna har redan ställt upp på en linje i ringen kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5. Om hunden dessutom rör sig/förflyttar sig, underkänns momentet.

Alla förflyttningar ger betygsneddrag. Om hund skäller 1-2 ggr ger det 1-2 poängs betygsneddrag; om hunden skäller under större delen av momentet, underkänns momentet. Rastlöshet, såsom att flytta vikt från en sida till den andra, ger betygsneddrag. Hunden får röra på huvudet och se sig omkring, och den får visa intresse om det uppstår en störning eller ett ljud i/utanför lydadsringen. Detta ska dock inte ge intryck av att vara orsakat av rastlöshet eller oro. Om en hund ställer sig upp och går så nära en annan hund att det finns risk för kraftig störning eller slagsmål, ska momentet avbrytas och sedan återupptas för alla hundar utom den som orsakade störningen.

Om hunden agerar (lägger sig eller sätter sig) före förarens kommando (t.ex. när föraren bredvid ger "ligg" eller "sitt" kommando) kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Om hunden har agerat för tidigt (nedläggande eller uppsättande) ska den förbli i den positionen (liggandes eller sittandes). Om den kommenderas att sitta upp för att sedan

beordras till liggande igen i början av momentet så underkänns momentet. Om hunden självständigt sätter sig upp och sedan lägger sig igen kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5. Om hunden ligger på sidan (flanken) eller inte sätter sig upp på första kommandot, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7.

Moment 2.2 *Fritt följ**(Koeff 3)***Kommandon:** "fot"

Utförande: Fritt följ prövas i olika tempon, vanlig marsch, långsam marsch, och språngmarsch, samt samband med vändningar, helomvändningar och halter. Hunden ska också prövas i stegförflyttningar, 2-3 steg framåt och bakåt, såväl som i en kort sträcka rakt bakåt (5-8 steg).
Alla hundar på samma prov ska prövas i fritt följ enligt samma mönster.

Bedömning: Hund som lämnar föraren eller som under större delen av momentet följer föraren på ett större avstånd än 0,5 meter underkänns. Om hunden går långsamt kan inte högre betyg än 6 eller 7 ges. Bristande kontakt och extra kommandon (kroppsspråk) ska ge betygsneddrag. En icke korrekt fotposition (inte parallell eller rätt i höjd) bör resultera i ca 2 poängs betygsneddrag. Att sakta in och stanna före, under eller efter vändningar ger betygsneddrag. Om hunden går väldigt nära föraren så att den stör eller hindrar föraren bör detta ge betygsneddrag. Om hunden lutar sig mot och vidrör föraren bör betyget reduceras ytterligare.

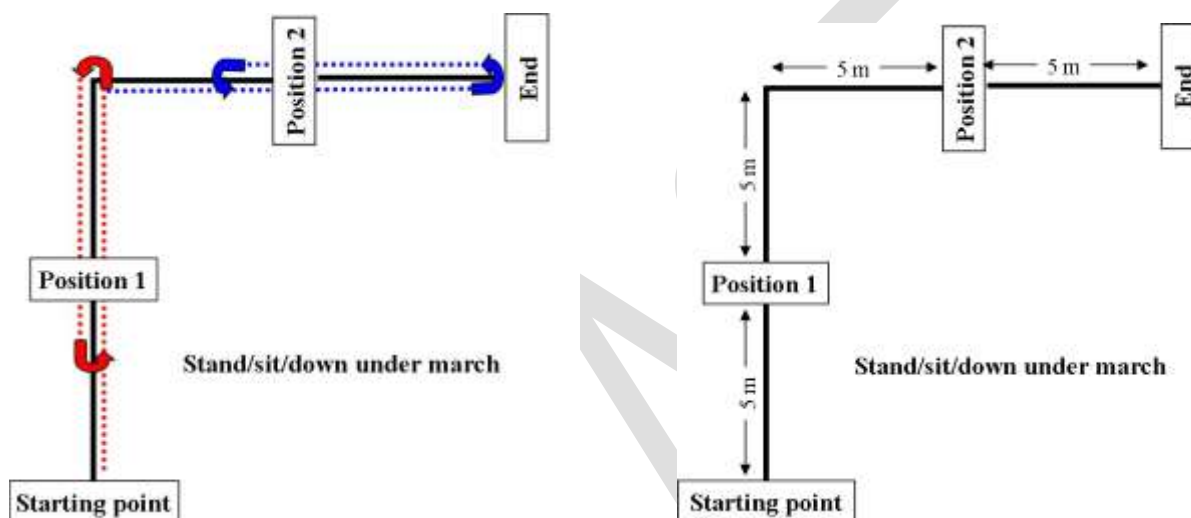
Moment 2.3 *Ställande och/eller sättande och/eller läggande under gång* *(Koeff 3)***Kommandon:** "stå", "sitt", "ligg" "fot" (3 ggr)

Utförande: Övningen utförs enligt bifogad figur. Innan tävlingen börjar bestämmer domaren vilka två positioner som skall användas och i vilken ordning de skall utföras. På tävlingsledarens instruktioner kommenderar föraren hunden att, under vanlig marsch, inta den första positionen (stå/sitt/ligg) och sedan att inta den andra positionen. Det ska ingå en vändning till vänster eller höger, riktningen på vändningen ska vara densamma för samtliga tävlande. Punkten för vändningarna (höger/vänster, 90°) skall markeras med en små koner. Ordningen på positionerna och om vändningen sker till höger eller vänster kan variera, men skall vara densamma för alla hundar i samma tävling.

Tävlingsledarens instruerar föraren om när denne ska starta, kommendera respektive position, göra helt om och göra halt vid slutet av momentet. Vändningarna i hörnen (höger/vänster) sker självständigt. Positionerna utförs ungefär mitt på (5 meter) varje 10 meters sträcka (mellan konerna). Föraren fortsätter att gå 5 meter (ungefär till nästa vändpunkt), gör helt om på tävlingsledarens kommando, fortsätter att gå mot hunden, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 m avstånd, fortsätter att gå ca 2 meter, gör sedan helt om på tävlingsledarens kommando och går upp vid sidan av hunden.

När föraren är i höjd med hunden ger han/hon fotkommando utan att stanna. Ekipaget fortsätter marschen till punkten för vändningen (5 meter), vänder höger/vänster och fortsätter längs nästa sträcka till mitten på sträckan. Momentet upprepas på samma sätt som i den första delen. Momentet är slut när tävlingsledaren har instruerat föraren att göra halt och sagt "moment slut".

Stå-, sitt- och liggpositionerna skall vara parallella med den tänkta linjerna som sammanbinder startpunkt, vändningspunkt och slutpunkt. Avståndet mellan hund och vändningspunkt ska vara ca 0,5 meter, med hänsyn tagen till hundens storlek. Hörnen ska vara 90°, inte rundas av. Förar och hund skall passera hörnkonerna på höger sida.

Bedömning: För att bli godkänd i momentet måste minst en av positionerna utföras. Om hunden stannar i fel position en gång (t.ex. sitter istället för ligger), eller om den missar en position, kan inte högre betyg än 7 ges. Hunden missar positionen om den intar fel position, om den rör sig mer än en kroppslängd efter kommandot givits, om föraren ger ett extra kommando eller använder en kraftig handsignal eller kroppsspråk för att få hunden att inta positionen.

Om hunden helt misslyckas med att stanna vid en position, dvs den har inte stannat innan föraren har gjort helt om, så underkänns momentet. Ett extra kommando kan användas för att stanna hunden och om hunden stannar innan föraren har nått nästa vändningspunkt så kan momentet fortsätta, men kan inte resultera i högre betyg än 6.

Vid bedömningen skall såväl fria följet som parallelliteten (i förhållande till de tänkta linjerna mellan punkterna) i positionerna (stå/sitt/ligg) vägas in. Förflyttningar, ställa/sätta/lägga sig långsamt, inte inta raka positioner, dåligt fotgående, ändring av tempo, runda av hörnen eller att inte hålla rätt riktning (parallellt med de tänkta linjerna mellan punkterna), och att vända sig om för att titta på hunden är brister. Det bör leda till 1-4 poängs betygsneddrag.

Inga extra kommandon är tillåtna för att få hunden att inta positionerna. Handtecken eller kroppsspråk tillsammans med stå/sitt/ligg kommandon ger kraftigt betygsneddrag. Beroende på styrkan i och tidslängden på dessa signaler så ger det 3-5 poängs betygsneddrag, alternativt så underkänns den positionen.

Moment 2.4 Inkallande med ställande

(Koeff 4)

- Kommandon:** "ligg", ("stanna kvar"), "hit", "stanna" ELLER handtecken, "hit", ("fot")
(Handtecken: en hand eller båda händerna får användas)
Föraren skall informera domaren om han/hon använder handtecken eller muntligt kommando.
- Utförande:** Hunden kommenderas att ligga ner och föraren går ca 25-30 meter i angiven riktning, stannar och vänder sig om mot hunden. På tävlingsledarens kommando kallar föraren in hunden. Föraren kommenderar hunden att stanna när den har sprungit ca halva sträckan. På nytt kommando från tävlingsledaren (efter ca 3 sekunder) kallar föraren in hunden igen, till utgångsposition. Föraren ger stannakommandot självständigt vid markeringen. Markeringen skall vara utsatt vid sidan av sträckan, och vara väl synliga för föraren. Stannakommandot kan vara muntligt eller ett handtecken. Hundens namn får kombineras med inkallningskommando, men namnet och kommandot måste följa direkt på varandra och inte ge intrycket av att vara två skilda kommandon.
- Bedömning:** Det är viktigt att hunden svarar villigt på alla inkallningskommandon. Hunden ska röra sig med god fart, åtminstone i snabb trav, och behålla sin gångart. Långsamma rörelser anses vara en brist och påverkar betyget. Hänsyn bör tas till rasen vid bedömning av hastigheten. Hunden skall påbörja stannandet direkt efter kommandot. Hänsyn ska tas till hundens hastighet vid bedömning av stannandet. Det ska finnas viss tolerans för ett omedelbart stannande för snabba hundar men inte för långsamma hundar. För högsta betyg, måste hunden stanna inom en kroppslängd från den punkt där kommandot ges. För att stannandet skall godkännas så måste det ske inom tre kroppslängder från den punkt där kommandot ges. Om totalt fler än två inkallningskommandon ges, kan inte högre betyg än 7 ges. Ett tredje inkallningskommando vid en position, såväl som två inkallningskommando vid båda positionerna, leder till att momentet underkänns. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp eller rör sig mindre än en kroppslängd innan kommenderingen, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Om hunden missar ställandet (stannar efter mer än 3 kroppslängder), kan inte högre betyg än 7 ges. Om hunden inte gör något försök att stanna så underkänns momentet. Om hunden stannar i fel position kan inte högre betyg än 7 ges. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan första inkallningskommandot underkänns momentet. Om hunden står eller sitter upp innan första inkallningskommandot, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8.

Moment 2.5 Sändande till ruta med platsläggande och inkallande**(Koeff 4)****Kommandon:** "framåt" ["höger/vänster" och/eller handtecken], ("stanna"), "ligg", "hit"**Utförande:** Innan momentet börjar skall föraren meddela domaren om han/hon kommenderar hunden att förstå stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan.

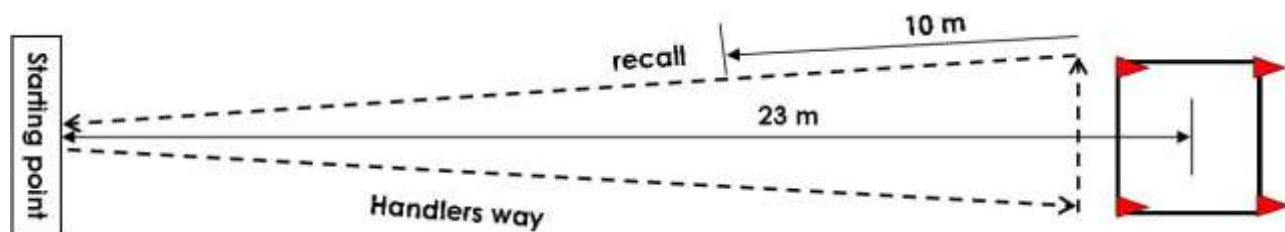
På tävlingsledarens kommando, sänder föraren hunden till en ruta av storleken 3 x 3 meter vilken är placerad ca 23 meter från startpunkten. Hunden ska röra sig i en rak linje till rutan och gå in i rutan framifrån.

När hunden kommer fram till rutan kommenderar föraren hunden att antingen stå/stanna och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan. Om hunden kommenderas att stå så skall ståpositionen vara tydlig och stabil, innan ligg-kommandot ges.

På tävlingsledarens kommando, går föraren i riktning mot rutans högra kon. När föraren är ca 2 meter från konen kommenderas han/hon att svänga vänster och efter ytterligare ca 3 meter kommenderas föraren att svänga vänster igen, tillbaka mot startpunkten. Ca 10 meter efter den andra svängen kommenderas föraren att kalla in hunden medan han/hon fortsätter marschen mot startpunkten. Framme vid startpunkten kommenderas föraren att göra halt.

Inte mer än fyra kommandon skall användas under momentet, det fjärde kommandot är stå-kommandot i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Om hunden behöver omdirigeras kan dirigeringskommandon kombineras med handtecken.

Storleken på rutan är 3 x 3 meter. Avståndet mellan rutans mittpunkt och startpunkten är ca 23 meter. Koner (ca 10-15 cm höga) markerar rutans hörn. Synliga linjer (t.ex. tejp, krita, band) sammanbinder konernas ytterkanter. Det skall vara minst ca 3-5 m avstånd mellan rutans kanter och lydnadsringens kant. Se figur för moment 5 i klass 2.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och direkta riktning skall påverka betyget. För högsta betyg skall föraren inte använda fler än fyra kommandon i momentet, om det fjärde kommandot är stå-kommandot i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast tre kommandon. Hunden måste åtlyda kommandona (t.ex. om ett stå-kommando givits i

rutan så måste den stå och om den kommenderas att lägga sig direkt så måste den göra det).

Om föraren rör på sig (tar steg i någon riktning) samtidigt som han/hon ger kommandon, underkänns momentet. Om föraren har överdrivet kroppsspråk kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Om hunden agerar självständigt (t.ex. stannar eller lägger sig utan kommando) ger det betygsneddrag. Om hunden lägger sig utanför rutan får den inte dirigeras om och momentet underkänns. För att momentet skall godkännas måste hundens hela kropp, förutom svansen, befinna sig i rutan.

Momentet underkänns om hunden sätter eller ställer sig upp före förarens andra sväng. Om hunden sätter eller ställer sig upp efter förarens andra sväng men innan inkallningen kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5. Om hunden rör sig i rutan utan att resa sig, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Om hunden förflyttar sig och korsar rutans linje innan inkallning underkänns momentet. Om hunden rör sig väldigt långsamt, kan inte högre betyg än 6 ges.

Ett extra kommando för inkallning, ställande eller läggande ger 2 poängs betygsneddrag/kommando. Om något av dessa kommandon behöver ges en tredje gång så underkänns momentet. Om handtecken används när hunden är vid förarens sida ger det 2 poängs betygsneddrag.

Om hunden intar fel position i rutan ger det 3 poängs betygsneddrag och om ståpositionen inte är tydlig och stabil ger det 2 poängs betygsneddrag. Betygsneddrag pga extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villig hunden är att följa dem, och därmed kan betygsneddraget bli 1-2 poäng.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns.

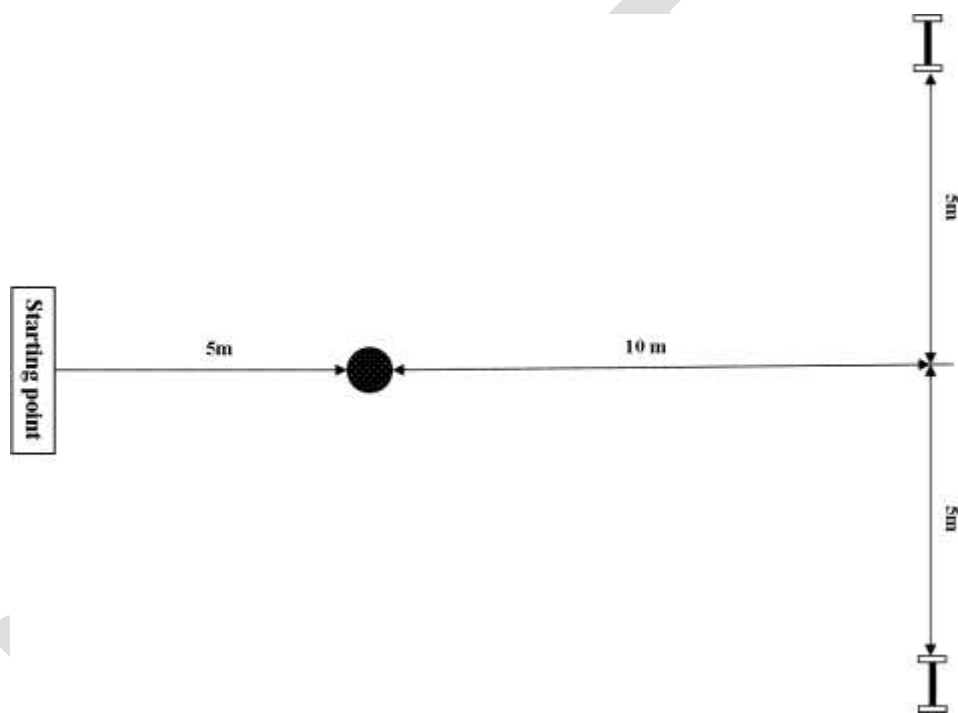
Moment 2.6 Apportering med dirigering

(Koeff 3)

Kommandon: "fot", "stanna", "höger/vänster" och/eller handtecken, "apport", "loss", ("fot")

Utförande: Föraren och hund står vid startpunkten riktade mot en markering på ca 5 meters avstånd.
Markeringen är placerad ca 10 meter från mitten på en tänkt linje mellan två apportbockar av trä, och startpunkten är placerad ca 15 meter från denna linje. Tävlingsledaren placerar två apportbockar på rad ca 10 meter ifrån varandra så att de syns tydligt. Den apportbock som blivit lottad (höger eller vänster) läggs ned först.

På tävlingsledarens kommando, går föraren med sin hund mot markeringen, passerar markeringen (1-2 meter), gör helt om på tävlingsledarens kommando varefter han/hon skall placera hunden i stående position vid markering, riktad mot startpunkten. Föraren lämnar hunden, går tillbaka till startpunkten och vänder sig om mot apportbockarna. Föraren skall inte stanna när han/hon lämnar hunden. Efter ca 3 sekunder, på tävlingsledarens kommando, dirigerar föraren hunden till korrekt apportbock, vilken har bestämts genom lottning, och hunden ska apportera och lämna apportbocken hos föraren korrekt. Dirigeringskommandot (höger/vänster) och apporteringskommandot skall ges tätt tillsammans. Ett fördröjt apporteringskommando kommer därmed att tolkas som ett extra kommando. Se figur för moment 6, klass 2.

Bedömning: Hundens villighet att följa dirigerings- och apporteringskommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till den korrekta apportbocken, skall påverka betyget. Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns. För att momentet ska kunna godkännas måste hunden förbli stående vid markeringen tills den kommenderas vidare. Om hunden lägger eller sätter sig, eller förflyttar sig vid markeringen, kan inte högre betyg än 8 ges. Om hunden förflyttar sig mer än en kroppslängd från sin ståendeposition innan kommando ges, underkänns momentet.

Om hunden går till fel apportbock, stoppas och omdirigeras till korrekt apportbock och hunden kommer in med den korrekta, ger det 3 poängs betygsneddrag. Om hunden omdirigeras från fel apportbock utan att stoppas, ger det 2 poängs betygsneddrag. Om hunden tar upp fel apportbock underkänns momentet.

Betygsneddrag pga extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villig hunden är att följa dem. Det kan bli 1-2 poängs betygsneddrag/kommando.

Moment 2.7 Vittringsprov och apportering

(Koeff 4)

Kommandon: "sök/apport", "loss", ("fot")

Utförande: Föraren står vid startpunkten med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och ger föraren ett apportföremål i trä (10x2x2 cm), som har märkts i förväg med någon form av identifikation. Föraren får hålla föremålet i handen i 10 sekunder. Hunden får inte vidröra eller lukta på föremålet i det här skedet. Tävlingsledaren ber föraren att lämna över föremålet och att vända sig om. Föraren väljer själv om hunden ska få se när föremålen läggs ut eller inte. Tävlingsledaren går ca 10 meter från föraren och lägger ut förarens föremål (utan att vidröra det) tillsammans med fem andra likadana föremål på marken. Tävlingsledaren lägger ut de fem andra föremålen med handen och därmed vidrör han/hon dem. Föremålen läggs i en cirkel eller på en horisontell linje med 25 cm avstånd från varandra. Föremålen skall placeras i samma mönster för alla tävlande på samma tävling, men placeringen av förarens föremål kan varieras. Om föremålen läggs på en horisontell linje så får dock inte förarens föremål ligga längst ut i någon av ändarna.

Föraren ombeds sedan att vända på sig och kommendera hunden att apportera det förmärkta föremålet. Hunden ska hitta förarens föremål, apportera det och lämna det till föraren enligt de generella anvisningarna.

Hunden tillåts jobba i ca 30 sekunder om den arbetar aktivt och målinriktat. Det ska vara sex nya föremål för varje tävlande.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, och dess tempo skall påverka betyget. Om hunden tar upp fel föremål en gång men sedan apporterar in det korrekta föremålet, kan inte högre betyg än 7 ges. Om hunden tillåts vidröra eller lukta på föremålet innan det överlämnas till tävlingsledaren, eller om kommandon ges när hunden är vid föremålen eller om hunden tar upp fel föremål 2 ggr, underkänns momentet. Hunden får lukta på föremålen när den letar efter korrekt föremål.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 2.8 Fjärrdirigering**(Koeff 4)****Kommandon:** "ligg", "stanna kvar", "sitt", "stå", "ligg" och/eller handtecken**Utförande:** Hunden skall ändra position sex ggr (sitt/stå/ligg) enligt förarens kommandon och utan att förflytta sig från platsen där den blivit lämnad. En gräns dras bakom hunden genom en tänkt linje mellan två markerade punkter. Föraren kommenderar hunden att lägga sig ner vid startpunkten framför den tänkta linjen. Föraren lämnar hunden och går till en angiven plats ca 10 meter framför hunden, och stannar vänd mot hunden. Ordningen på positionerna är ska alltid vara sitt-stå-ligg eller stå-sitt-ligg och därmed blir det sista kommandot för att ändra position "ligg". Ordningsföljden på positionerna skall vara densamma för alla tävlande i tävlingen.

Tävlingsledaren visar föraren i vilken ordning hunden ska skifta positioner med skrivna skyltar, figurer eller en elektronisk skylt. Tävlingsledaren står 3-5 meter från hunden så att han/hon inte kan se hunden när instruktionerna ges. Tävlingsledaren skall ändra skylten var tredje sekund. Föraren får använda både muntliga kommandon och handtecken när han/hon står på avstånd från hunden, men de måste vara korta och utföras samtidigt. Efter sista liggkommandot, återvänder föraren till hunden och kommenderar den till utgångsposition/att sitta.

Bedömning: Hastigheten i skiftet mellan positionerna, distinkta positioner, hur bra positionerna hålls samt hur mycket hunden rör sig, skall påverka betyget. För att momentet skall godkännas för hunden inte förflytta sig mer än totalt en kroppslängd från startpunkten (åt något håll). Alla förflyttningar summeras (framåt och bakåt, sidoförflyttningar etc). Om hunden missar en av de sex positionerna kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7 och om den missar två av positionerna kan inte högre betyg än 5 ges. Om hunden hoppar över en position och intar nästa position istället, kan inte högre betyg än 5 ges. Om hunden förflyttar sig en kroppslängd kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5. Hunden måste ändra position minst 4 ggr på kommando för att momentet ska kunna godkännas.

Om hunden sätter sig upp innan föraren återvänt, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Omfattande användande av rösten eller överdrivna eller långvariga handtecken ger betygsneddrag. (se *generella anvisningarna för bedömning av moment.*)

Om hunden behöver två kommandon för att göra ett positionsskifte kan inte högre betyg än 8 ges. Om hunden inte åtlyder ett andra kommando för en position leder detta till att hunden missar denna position. Det första extrakommandot för en position ger 2 poängs betygsneddrag men för efterföljande kommandon blir det 1 poängs betygsneddrag.

Det är möjligt att få betyg på momentet även om 3-4 positioner har intagits först efter ett extra kommando, om dessa extra kommandon åtlyds omedelbart och leder till distinkta positioner och momentet i övrigt är utmärkt utfört.

Moment 2.9 Hopp över hinder och apportering av metallföremål**(Koeff 3)****Kommandon:** "hopp", "apport" och "loss" ("fot")**Utförande:** Föraren placerar sig framför ett hinder på ca 2-4 meter avstånd (föraren väljer själv) med hunden i utgångsposition. Tävlingsledaren lämnar över en metallapport till föraren. Föraren kastar apportbocken över hindret. Föraren kommenderar hunden att hoppa över hindret, apportera föremålet och hoppa tillbaka. Kommandot "apport" får inte ges senare än när hunden påbörjar hoppet.**Bedömning:** Momentet börjar i utgångsposition och slutar i utgångsposition när hunden har avlämnat föremålet och tävlingsledaren meddelat "moment slut". Om hunden för ett ögonblick måste leta efter apportbocken och arbetar aktivt, ska det inte medföra betygsneddrag. Minsta beröring av hindret när hunden hoppar ger maxbetyg 8. Om hunden stödjer sig på hindret eller om den inte hoppar både fram och tillbaka, underkänns momentet. Om hindret välter underkänns momentet. Om hunden tjuvstartar innan kommandot ger det 2-4 poängs betygsneddrag. Om hunden tjuvstartar när apportbocken kastas underkänns momentet.**Moment 2.10 Helhetsintryck****(Koeff 2)****Bedömning:** Vid bedömning av helhetsintrycket är hundens villighet att arbeta och följa kommandon grundläggande aspekter. Noggrannhet och precision är viktiga, såväl som naturliga rörelser hos både förare och hund. För att få ett högt betyg måste förare och hund arbeta bra som ett team, som visar ömsesidig uppskattning av att jobba ihop och god sportsmannaanda. Det som sker under och mellan momenten påverkar betyget för helhetsintrycket.

Om hunden inte är under kontroll och lämnar föraren under eller mellan moment men stannar i ringen, underkänns momentet "Helhetsintryck". Om hunden uträttar naturbehov i ringen, diskvalificeras den.

Class 3

Moment 3.1 *Sittande i grupp i 2 minuter, förare utom synhåll* (Koeff 2)

Moment 3.2 *Platsliggning i 1 minut och inkallande* (Koeff 2)

Kommandon: "sitt", "stanna kvar", "ligg", och/eller handtecken, "hit"

Utförande: Moment 1 och 2 kombineras.
Moment 3.1/del 1: sittande i grupp i 2 minuter
Moment 3.2/del 2: platsliggning i grupp i 1 minut och inkallande

Betyg ges separat för varje del efter att andra delen av momentet avslutats. Momentet börjar när alla förare i gruppen står på rad med ca 4 meters mellanrum och med sina hundar i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar "moment börjar". Momentet slutar (del 1) när förarna har kommit tillbaka in i ringen, står vända mot sina hundar på minst ca 10 meters avstånd och tävlingsledaren meddelar "moment slut".

Hundarna sitter i utgångsposition på rad med ca 4 meters mellanrum. På tävlingsledarens kommando lämnar förarna hundarna och går utom synhåll för hundarna och förblir gömda i 2 minuter. När 2 minuter har passerat instrueras förarna att tillsammans komma tillbaka in i ringen och ställa sig i ringen. De kommenderas sedan att inta stående position på linje ca 10 meter från sina hundarna, vända mot hundarna. Del 1 har slutat och del 2 börjar.

Tävlingsledaren påbörjar andra delen av momentet. Förarna instrueras att kommendera sina hundar att ligga, en i taget från vänster till höger. Hundarna ska ligga i en minut och sedan ska de kallas in en i taget, från höger till vänster. Ett högljutt kommando kan störa övriga deltagare och leder till betygsneddrag. Det bör vara fyra hundar i en grupp men inte färre än tre. Om det är endast fem startande i klassen så kan momentet utföras med alla fem hundar samtidigt.

Bedömning: En hund som står upp eller ligger ner under del 1 underkänns i del 1. En hund som lämnar sin plats (mer än 2 kroppslängder), underkänns i hela momentet (del 1 & 2). Om hunden lägger sig eller ställer sig efter att tiden gått ut och förarna är på väg tillbaka till hundarna, kan inte högre betyg än 5 ges.

Hundar som står eller ligger efter att del 1 avslutats kan kommenderas till sittande position, en i taget. Ett första sittkommando ger inget betygsneddrag men krävs det ett andra kommando så leder det till 2 poängs betygsneddrag. Om hunden inte sitter så underkänns del 2 av momentet.

Om hunden lägger sig före förarens kommando (t.ex. när föraren bredvid ger liggkommando) kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8 för del 2. Om en hund kommer till sin förare när en annan förare ger inkallningskommando kan ekipaget inte

tilldelas högre betyg än 5 för del 2. En hund som kommer till sin förare utan kommando underkänns i momentet. Om hunden skäller 1-2 ggr ger det 1-2 poängs betygsneddrag; om hunden skäller under större delen av momentet underkänns momentet.

Hunden får röra på huvudet och se sig omkring, och den får visa intresse om det uppstår en störning eller ett ljud i/utanför lydnadsringen. Detta ska dock inte ge intryck av att vara orsakat av rastlöshet eller oro. Om en hund ställer sig upp och går så nära en annan hund att det finns risk för kraftig störning eller slagsmål, ska momentet avbrytas och sedan återupptas för alla hundar utom den som orsakade störningen.

Det rekommenderas att området framför hundarna utanför ringen är avgränsat så att inga andra personer än förare och funktionärer kan uppehålla sig där under momentet. Under mästerskapstävlingar är det obligatoriskt med detta arrangemang.

Moment 3.3 *Fritt följ*

(Koeff 3)

Kommandon: "fot"

Utförande: Fritt följ provas i olika tempon, vanlig marsch, långsam marsch, och språngmarsch, samt samband med vändningar, helomvändningar och halter. Hunden ska också provas i förflyttningar från halt, 2-3 steg i olika riktningar, samt i vändningar på stället (höger/vänster/ helt om) från halt. Hunden skall också testas i en sträcka bakåt, 5-10 meter (15-30 steg). Bakåtsträckan kan innehålla en vändning.

Alla hundar på samma prov ska provas i fritt följ enligt samma mönster.

Bedömning: Hund som lämnar föraren eller som under större delen av momentet följer föraren på ett större avstånd än 0,5 m underkänns. Om hunden går långsamt kan inte högre betyg än 6 eller 7 ges. Bristande kontakt och extra kommandon (kroppsspråk) ska ge betygsneddrag. En icke korrekt fotposition (inte parallell eller rätt i höjd) bör resultera i ca 2 poängs betygsneddrag. Att sakta in och stanna före, under eller efter vändningar ger betygsneddrag. Om hunden går väldigt nära föraren så att den stör eller hindrar föraren bör detta ge betygsneddrag. Om hunden lutar sig mot och vidrör föraren bör betyget reduceras ytterligare.

Moment 3.4 *Stå, sitt och ligg under marsch*

(Koeff 3)

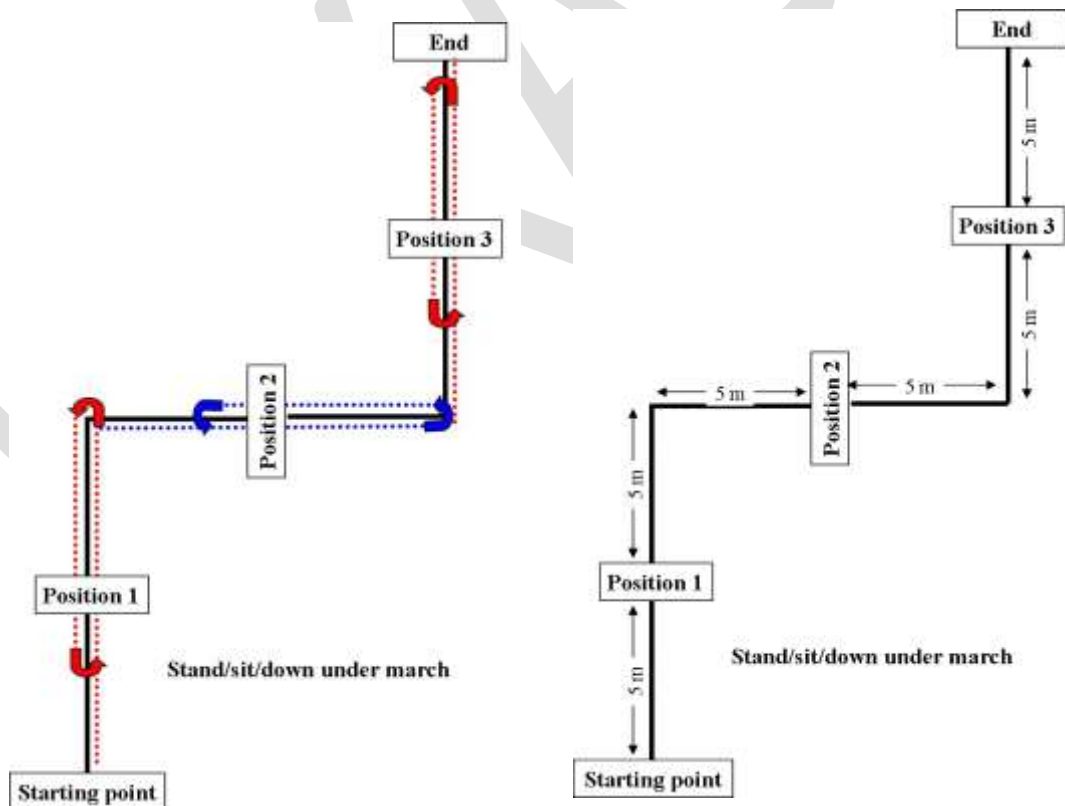
Kommandon: "fot", "stå", "sitt", "ligg"

Utförande: Momentet utförs enligt bifogad figur. Innan tävlingen börjar bestämmer domaren i vilken ordning positionerna skall utföras. På tävlingsledarens instruktioner kommenderar föraren hunden att, under vanlig marsch, inta positionerna stå, sitt och ligg. Tempot skall vara vanlig marsch. Det skall ingå en vänstersväng och en högersväng. Punkten för vändningarna (höger/vänster, 90°) skall markeras med små koner eller

skyltar. Ordningen på positionerna och ordningen på vändningarna (höger eller vänster) kan variera, men skall vara densamma för alla hundar i samma tävling.

Tävlingsledarens instruerar föraren om när denne ska starta, kommenderar respektive position, göra helt om och göra halt vid slutet av momentet. Vändningarna i hörnen (höger/vänster) sker självständigt. Positionerna utförs ungefär mitt på (5 meter) varje 10 meters sträcka (mellan konerna). Föraren fortsätter att gå 5 meter (ungefär till nästa vändpunkt), gör helt om på tävlingsledarens kommando, fortsätter att gå mot hunden, passerar på hundens vänstra sida på ca 0,5 meter avstånd, fortsätter att gå ca 2 meter, gör sedan helt om på tävlingsledarens kommando och går upp vid sidan av hunden. När föraren är i höjd med hunden ger han/hon fotkommando utan att stanna. Ekipaget fortsätter marschen till punkten för nästa vändning (5 meter), vänder höger/vänster och fortsätter längs nästa sträcka till mitten på sträckan. Momentet upprepas på samma sätt som i den första delen. Momentet är slut när tävlingsledaren har instruerat föraren att göra halt och sagt "moment slut".

Stå-, sitt- och liggpositionerna skall vara parallella med den tänkta linjerna som sammanbinder startpunkt, vändningspunkter och slutpunkt. Avståndet mellan hund och vändningspunkt ska vara ca 0,5 meter, med hänsyn tagen till hundens storlek. Hörnen ska vara 90°, inte rundas av. Förare och hund skall passera hörnkonerna på höger sida. Se figur för moment 4, klass 3.

Bedömning: För att bli godkänd i momentet måste minst två av positionerna utföras. Om hunden stannar i fel position en gång (t.ex. sitter istället för ligger), eller om den missar en position, kan inte högre betyg än 7 ges. Hunden missar positionen om den intar fel position, om den rör sig mer än en kroppslängd efter kommandot givits, om föraren ger ett extra kommando eller använder en kraftig handsignal eller kroppsspråk för att få hunden att inta positionen.

Om hunden helt misslyckas med att stanna vid en position, dvs den har inte stannat innan föraren har gjort helt om, så underkänns momentet. Ett extra kommando kan användas för att stanna hunden och om hunden stannar innan föraren har nått nästa vändningspunkt så kan momentet fortsätta, men kan inte resultera i högre betyg än 6.

Vid bedömningen skall såväl fria följet som parallelliteten (i förhållande till de tänkta linjerna mellan punkterna) i positionerna (stå/sitt/ligg) vägas in. Förflyttningar, ställa/sätta/lägga sig långsamt, inte inta raka positioner, dåligt fritt följ, ändring av tempo, runda av hörnen eller att inte hålla rätt riktning (parallellt med de tänkta linjerna mellan punkterna), och att vända sig om för att titta på hunden är brister. Det bör leda till 1-4 poängs betygsneddrag.

Inga extra kommandon är tillåtna för att få hunden att inta positionerna. Handtecken eller kroppsspråk tillsammans med stå/sitt/ligg kommandon ger kraftigt betygsneddrag. Beroende på styrkan i, och tidslängden på, dessa signaler så ger det 3-5 p betygsneddrag, alternativt så underkänns den positionen.

Moment 3.5 Inkallande med ställande och läggande

(Koeff 4)

Kommandon: "ligg", "stanna kvar", "hit" (3 ggr) "stå", ligg" ELLER handtecken (Handtecken: en hand eller båda händerna får användas)
Föraren skall informera domaren om han/hon använder handtecken eller muntligt kommando.

Utförande: Hunden kommenderas att ligga ner och föraren går ca 30-35 meter i angiven riktning, stannar och vänder sig om mot hunden. På tävlingsledarens kommando kallar föraren in hunden. Föraren kommenderar hunden att stanna när den har sprungit ca en tredjedel av sträckan. På nytt kommando från tävlingsledaren kallar föraren in hunden igen. När hunden har avklarat två tredjedelar av sträckan, kommenderas den att lägga sig ner. Efter det andra stoppet och på tävlingsledarens kommando kallar föraren in hunden till utgångsposition. Tävlingsledaren instruerar endast föraren när han/hon skall ge inkallningskommando. Föraren ger stå- respektive liggkommando självständigt vid markeringarna (koner/skyltar). Markeringen skall vara utsatt vid sidan av sträckan, och vara väl synliga för föraren. Muntliga kommandon och handtecken kan blandas, dvs muntligt kommando kan ges för en position och handtecken för nästa, men de får inte användas samtidigt. Hundens namn får kombineras med inkallningskommando, men namnet och kommandot måste följa direkt på varandra och inte ge intrycket av att vara två skilda kommandon.

Bedömning: Det är viktigt att hunden svarar villigt på alla inkallningskommandon. Hunden ska röra sig med god fart, åtminstone i snabb trav, och behålla sin gångart. Långsamma rörelser anses vara brister. Hänsyn bör tas till rasen vid bedömning av hastigheten. Hunden skall påbörja stannandet direkt efter kommandot. Hänsyn ska tas till hundens hastighet vid bedömning av stannandet. Det ska finnas viss tolerans för ett omedelbart stannande för snabba hundar men inte för långsamma hundar. För högsta betyg (för ett stannande), måste hunden stanna inom en kroppslängd från den punkt där kommandot ges. För att stannandet skall godkännas så måste det ske inom tre kroppslängder från den punkt där kommandot ges. Om totalt fler än tre inkallningskommandon ges, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Ett tredje inkallningskommando vid en position, leder till att momentet underkänns.

Om hunden missar en position (dvs stannar efter mer än tre kroppslängder), kan inte högre betyg än 6 ges. Om hunden inte gör något försök att stanna vid en av positionerna, kan inte högre betyg än 5 ges. Om hunden inte stannar vid någon av de två positionerna, eller intar positionerna i motsatt ordning, underkänns momentet. Om hunden stannar i fel position en gång, kan inte högre betyg än 7 ges. Om hunden ändrar position ger det 2 poängs betygsneddrag. Om hunden står eller sitter upp eller rör sig mindre än en kroppslängd innan kommenderingen, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Om hunden rör sig mer än en kroppslängd innan inkallningskommandot underkänns momentet.

Moment 3.6 Sändande med dirigering, platsläggande och inkallande (Koeff 4)

Kommandon: "framåt", "stanna" "höger/vänster" och/eller handtecken, ("stanna"), "ligg", "hit"

Utförande: Innan momentet börjar skall föraren meddela domaren om han/hon kommenderar hunden att förstå stå och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan. På tävlingsledarens kommando, sänder föraren hunden till en cirkel och kommenderar hunden att stanna i cirkeln. Hunden skall stå så att alla fyra tassarna är innanför cirkeln. Cirkeln har en radie av 2 meter och cirkelns mittpunkt ligger ca 10 meter från startpunkten. Mittpunkten kan förtydligas med en liten markering (inte en kon). Cirkelns omkrets skall märkas ut så att den är helt synlig för föraren, antingen vid åtta punkter, eller runt hela cirkeln.

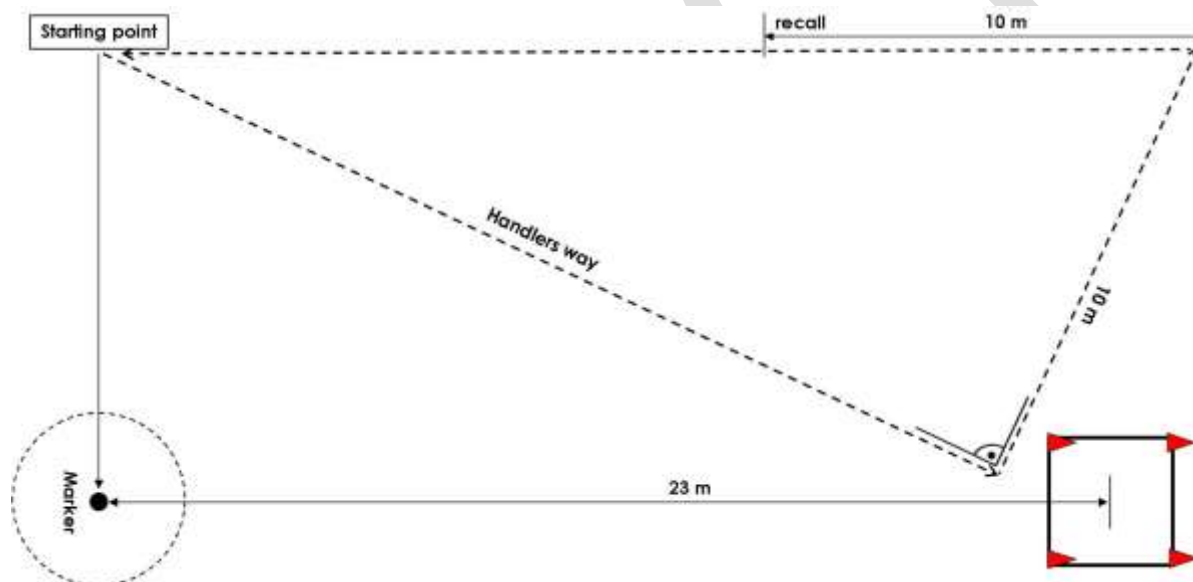
Efter att hunden har stått i cirkeln i ca 3 sekunder, kommenderar tävlingsledaren föraren att sända hunden till en ruta av storleken 3 x 3 meter vilken är placerad ca 25 meter (mittpunkten på rutan) från startpunkten och ca 23 meter (mittpunkt på rutan) från mittpunkten på cirkeln. Hunden ska röra sig i en rak linje till rutan och gå in i rutan framifrån.

Det skall vara minst ca 3-5 meter avstånd mellan rutans kanter såväl som cirkelns omkrets och lydnadsringens kant. Koner (ca 10-15 cm höga) markerar rutans hörn. Synliga linjer (t.ex. tejp, krita, band) sammanbinder konernas ytterkanter.

När hunden kommer fram till rutan kommenderar föraren hunden att antingen stå/stanna och sedan lägga sig i rutan eller att lägga sig direkt i rutan. Om hunden kommenderas att stå så skall ståpositionen vara tydlig och stabil, innan liggkommandot ges.

På tävlingsledarens kommando, går föraren i riktning mot hunden. När föraren är ca 2 meter från hunden (föraren dirigeras dock inte in i rutan) kommenderas han/hon att svänga och efter ytterligare ca 10 meter kommenderas föraren att svänga igen och gå tillbaka mot startpunkten. Ca 10 meter efter den andra svängen kommenderas föraren att kalla in hunden medan han/hon fortsätter marschen mot startpunkten. Framme vid startpunkten kommenderas föraren att göra halt.

Hunden skall röra sig i en rak linje till cirkeln och till rutan och skall gå in i rutan framifrån. Vinkeln mellan den tänkta linjen från startpunkten till cirkelns mitt, och cirkelns mitt och rutans mitt, skall vara 90°. Se figur för moment 6 i Class 3.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, hundens tempo och direkta riktningar skall påverka betyget. Om hunden går in i rutan från sidan eller bakifrån ger det 0,5-1 poängs betygsneddrag. För högsta betyg skall föraren inte använda fler än sex kommandon i momentet, om det sjätte kommandot är ståkommandot i rutan. Alternativt kan föraren kommendera hunden att lägga sig direkt i rutan och därmed använda endast fem kommandon. Hunden måste åtlyda kommandona, t.ex. om ett stå-kommando givits i rutan så måste den stå och om den kommenderas att lägga sig direkt så måste den göra det.

Om hunden agerar självständigt ger det betygsneddrag. Detta betyder t.ex. att kommandona "stanna" i cirkeln och "stanna" och "ligg" i rutan måste ges. Om föraren rör på sig (tar steg i någon riktning) samtidigt som han/hon ger kommandon, underkänns momentet. Om föraren har överdrivet kroppsspråk kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Hunden skall ha alla fyra tassarna innanför cirkeln innan

föraren får dirigera den vidare till rutan. En hund som sätter sig eller lägger sig i cirkeln kan inte tilldelas högre betyg än 8. Om hunden sätter sig eller lägger sig utanför cirkeln eller rutan underkänns momentet. Om hunden redan ligger får den inte dirigeras om. För att momentet skall godkännas måste hundens hela kropp, förutom svansen, befinna sig i rutan.

Momentet underkänns om hunden sätter eller ställer sig upp före förarens andra sväng. Om hunden sätter eller ställer sig upp efter förarens andra sväng men innan inkallningen kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 5. Om hunden rör sig i rutan utan att resa sig, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Om hunden förflyttar sig och korsar rutans linje innan inkallning underkänns momentet. Om hunden rör sig väldigt långsamt, kan inte högre betyg än ca 6 ges.

Ett extra kommando för inkallning, stannande (både i cirkeln och i rutan) eller läggande ger 2 poängs betygsneddrag/kommando. Om något av dessa kommandon behöver ges en tredje gång underkänns momentet. Om handtecken används när hunden är vid förarens sida ger det 2 poängs betygsneddrag.

Om hunden intar fel position i rutan ger det 3 poängs betygsneddrag och om ståpositionen inte är tydlig och stabil ger det 2 poängs betygsneddrag. Betygsneddrag pga extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villig hunden är att följa dem, och därmed kan betygsneddraget bli 1-2 poäng.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden (t.ex. mot cirkeln eller rutan) från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns.

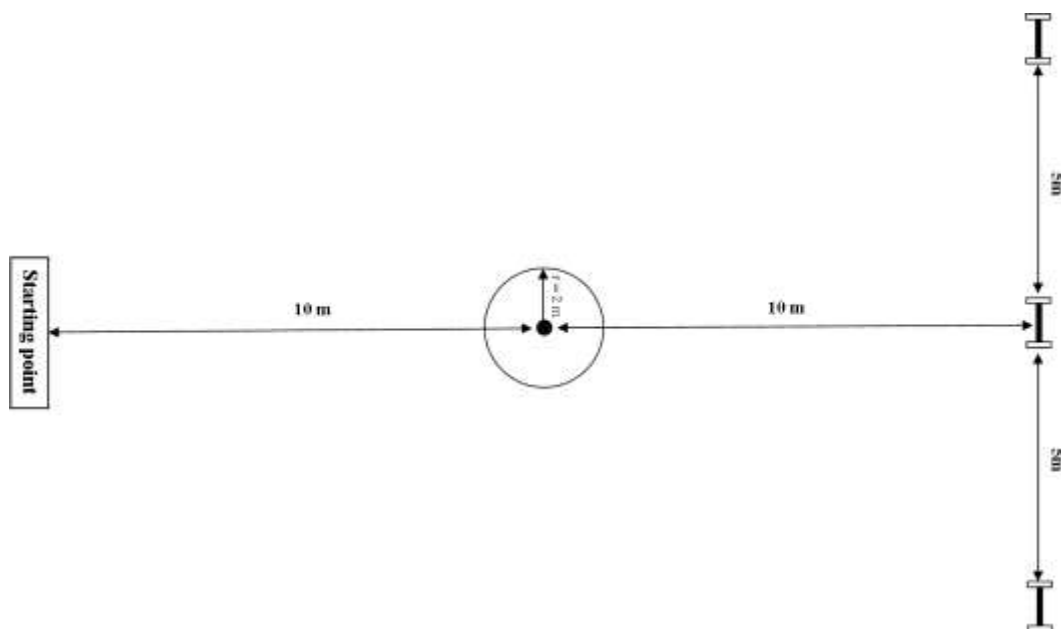
Moment 3.7 Apportering med dirigering

(Koeff 3)

Kommandon: "framåt", "stanna", "höger/vänster" och/eller handtecken, "apport", "loss"

Utförande: Tre apportböcker av trä placeras på rad ca 5 meter ifrån varandra så att de syns tydligt. Startpunkten är placerad ca 20 meter från den mittersta apportboken. På tävlingsledarens kommando, sänder föraren hunden till en cirkel och kommenderar hunden att stanna i cirkeln. Hunden skall stå så att alla fyra tassarna är innanför cirkeln. Cirkeln har en radie av 2 meter och cirkelns mittpunkt ligger ca 10 meter från startpunkten. Cirkelns mittpunkt är markerad med en liten kon. Cirkelns omkrets skall märkas ut så att den är synlig för föraren, antingen vid 8 punkter eller runt hela cirkeln. Efter ca 3 sekunder kommenderas föraren att dirigera hunden till höger eller vänster apportbock, vilken har bestämts genom lottning, och hunden ska apportera och lämna apportboken hos föraren korrekt. Dirigeringskommandot (höger/vänster) och apporteringskommandot skall ges tätt tillsammans. Ett fördröjt apporteringskommando kommer därmed att tolkas som ett extra kommando.

Tävlingsledaren placerar ut de tre apportbockarna efter att det bestämts genom lottning vilken av dem som skall apporteras. Den mittersta apportbocken kan aldrig lottas. Den apportbock som blivit lottad (höger eller vänster) läggs alltid ned först. Apportbockarna bör placeras minst 3-5 meter från lydnadsringens kant. Under denna procedur står förare och hund vid startposition, riktade mot den mittersta apportbocken på ca 20 meters håll. Se figur för moment 7, Class 3.

Bedömning: Hundens villighet att följa dirigeringskommandon, hundens tempo och att den tar den kortaste vägen till den korrekta apportbocken, skall påverka betyget. För att momentet skall godkännas måste hunden stå innanför cirkelns kanter. En hund som sitter eller står vid konen kan inte tilldelas högre betyg än 8.

Om hunden går till fel apportbock, stoppas och omdirigeras till korrekt apportbock och hunden kommer in med den korrekta, ger det 3 poängs betygsneddrag. Om hunden omdirigeras från fel apportbock utan att stoppas, ger det 2 poängs betygsneddrag. Om hunden tar upp fel apportbock underkänns momentet.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns.

Betygsneddrag pga extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villig hunden är att följa dem. Det kan bli 1-2 poängs betygsneddrag/kommando.

Moment 3.8 Sändande runt en kon, positioner, apportering och hopp över hinder (Koeff 4)

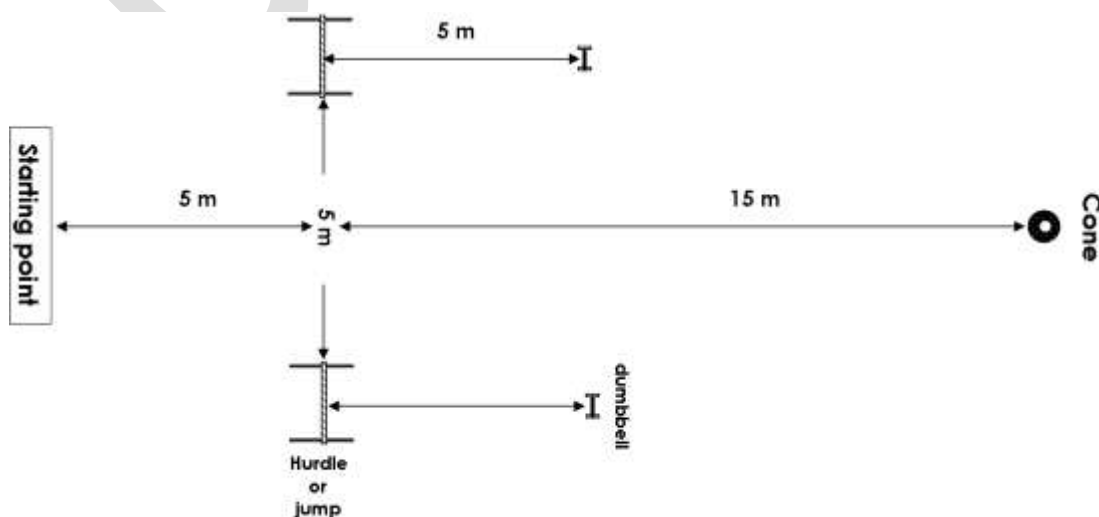
Kommandon: "runt", "stå/sitt/ligg" och/eller handtecken – "höger/vänster + apport" och/eller handtecken, - "hopp" – "loss", ("fot")

Beskrivning: Innan tävlingen börjar bestämmer domaren vilken position(stå/sitt/ligg) hunden skall inta på sin väg tillbaka till föraren. Positionen skall vara densamma för samtliga tävlande. Föraren drar en lott för vilken av apportbockarna (höger/vänster) och korresponderande hinder hunden ska ta respektive hoppa över. Detta avgör alltså om hunden ska hoppa ett öppet eller ett täckt hinder. I detta skede får dock föraren inte reda på vilket håll hunden skall skickas åt, det meddelas först när hunden har intagit positionen stå/sitt/ligg. Apportbockarna skall alltid placera ut i samma ordning (från höger till vänster eller från vänster till höger) i en tävling, oavsett vilken av apporterna som hunden skall ta in. Innan tävlingen måste det vara tydligt definierat för alla vilken som är höger respektive vänster apportbock.

En ca 40 cm hög, väl synlig kon placeras ca 20 meter från start punkten. Två hinder är placerade ca 5 meter från startpunkten och ca 5 meter ifrån varandra.

Det ska finnas tre storlekar av apportbockar tillgängliga, lämpliga för lika raser. Vikten på den största apportbocken bör vara max 450 g. Storleken på apportbockarna skall vara i proportion till storleken på hunden men föraren har rätt att välja storlek.

Utförande: Föraren står vid startpunkten med hunden i utgångsposition. Tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och går och lägger apportbockarna ca 5 meter bakom hindren. På tävlingsledarens kommando skickar föraren hunden att runda konen. När hunden tydligt har passerat runt konen och är på väg tillbaka mot föraren, ca 2 meter från konen men innan den har passerat den tänkta linjen mellan apportbockarna, kommenderar föraren (självständigt) hunden att stanna i den position som har beslutats av domaren. Muntligt kommando får kombineras med handtecken. Efter ca 3 sekunder meddelar tävlingsledaren föraren vilken apportbock hunden ska ta (höger/vänster) enligt lottningen, och instruerar föraren att kommendera hunden att apportera korrekt apportbock och hoppa över korrekt korresponderande hinder och återvända till utgångsposition.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon och riktningar, hundens tempo och att den tar den kortaste vägarna, skall påverka betyget. Hunden måste uppvisa god fart, åtminstone snabb trav och behålla sin gångart. Långsamt arbete ger betygsneddrag (1-5 poäng). Hänsyn bör tas till rasen vid bedömning av hastigheten. Hunden omedelbart följa kommandona. Det ska finnas viss tolerans för ett omedelbart stannade för snabba hundar men inte för långsamma hundar. För att momentet skall godkännas måste hunden bli kvar i positionen (stå/sitt/ligg) tills den får kommando att fortsätta med momentet. Om hunden intar fel position kan inte högre betyg än 8 ges. Om hunden vänder tillbaka till innan den rundat konen/före konen, måste den dirigeras om till konen. Detta medför betygsneddrag. Om hunden inte rundar konen, underkänns momentet. Föraren får använda två dirigeringskommandon (1 poängs betygsneddrag för varje ytterligare kommando om hunden lyder). Efter att hunden har rundat konen skall den inta den korrekta positionen (stå/sitt/ligg) på kommando.

Föraren få information om vilken apportbock (höger/vänster) som ska apporteras när hunden har intagit sin position stå/sitt/ligg. Föraren får ge ett hoppkommando direkt efter att hunden tagit upp apportbocken. Om hunden passerar den tänkta linjen som sammanbinder apportbockarna utan att ha tagit upp korrekt apport, underkänns momentet.

Om hunden går till fel apportbock (eller hinder), stoppas och omdirigeras (två kommandon) till korrekt apportbock och hunden kommer in med den korrekta, ger det 3 poängs betygsneddrag. Om hunden omdirigeras från fel apportbock (eller hinder) utan att stoppas, ger det 2 poängs betygsneddrag.

Betygsneddrag pga extra dirigeringskommandon beror på hur kraftiga kommandona är och hur villig hunden är att följa dem. Det kan bli 1-2 poängs betygsneddrag/kommando. Betygsneddrag för andra extrakommandon ska vara i enlighet med de generella anvisningarna.

Om hunden vidrör hindret när den hoppar leder det till 2 poängs betygsneddrag. Om hunden river bommen på det öppna hindret leder det till 2 poängs betygsneddrag.

Om hunden stödjer sig på hindret underkänns momentet. Om hindret välter underkänns momentet. Om hunden tjuvstartar innan kommandot, ger det 2-4 poängs betygsneddrag. Om hunden agerar självständigt (dvs stannar innan kommando givits) ger det 2 poängs betygsneddrag.

Det är inte tillåtet att rikta in hunden från startpunkten eller att vid startpunkten vidröra hunden. Detta leder till att momentet underkänns.

Bilder på rekommenderad design på hinder finns i slutet av dessa riktlinjer (Appendix 1).

Moment 3.9 Vittringsprov och apportering**(Koeff 3)****Kommandon:** ("Stanna/fot"), "sök/apport", "loss", ("fot")

Utförande: Föraren står vid startpunkten med hunden i utgångsposition och tävlingsledaren meddelar att momentet börjar och ger föraren ett apportföremål i trä (10x2x2 cm), som har märkts i förväg med någon form av identifikation. Föraren får hålla föremålet i handen i 5 sekunder. Hunden får inte vidröra eller lukta på föremålet i det här skedet. Tävlingsledaren ber föraren att lämna över föremålet och att vända sig om. Föraren väljer själv om hunden ska få se när föremålen läggs ut eller inte. Fot- eller stanna kvarkommandon är tillåtna. Tävlingsledaren går ca 10 meter från föraren och lägger ut förarens föremål (utan att vidröra det) tillsammans med fem till sju andra likadana föremål på marken. Tävlingsledaren lägger ut de fem till sju andra föremålen med handen och därmed vidrör han/hon dem. Föremålen skall placeras i samma mönster, med 25 cm avstånd från varandra, för alla tävlande på samma tävling, men placeringen av förarens föremål kan varieras. Förarens föremål får aldrig vara det yttersta föremålet i något av de föreslagna mönstren för hur föremålen kan läggas ut. För föreslagna mönster, se Appendix 2.

Föraren ombeds sedan att vända på sig och kommendera hunden att apportera förarens förmärkta föremålet. Hunden ska hitta förarens föremål, apportera det och lämna det till föraren enligt de generella anvisningarna.

Hunden tillåts jobba i ca 30 sekunder om den arbetar aktivt och målinriktat. Samtliga föremål skall vara nya för varje tävlande.

Bedömning: Hundens villighet att följa kommandon, och dess tempo skall påverka betyget. Om hunden tillåts vidröra eller lukta på föremålet i början av momentet innan föremålet överlämnats till tävlingsledaren, om kommandon ges när hunden är vid föremålen eller om hunden tar upp fel föremål, underkänns momentet. Hunden får dock lukta på föremålen när den letar efter korrekt föremål.

För bedömning av om hunden tappar apportbocken, eller tuggar/biter på apportbocken, se de generella anvisningarna för bedömning av moment.

Moment 3.10 Fjärrdirigering**(Koeff 4)****Kommandon:** "ligg", "stanna kvar", "sitt", "stå", "ligg" och/eller handtecken

Utförande: Hunden skall ändra position sex ggr (sitt/stå/ligg) enligt förarens kommandon och utan att förflytta sig från platsen där den blivit lämnad. En gräns dras bakom hunden genom en tänkt linje mellan två markerade punkter. Föraren kommenderar, på instruktion från tävlingsledaren, hunden att lägga sig ner vid startpunkten framför den tänkta linjen. Föraren lämnar hunden och går till en angiven plats ca 15 meter framför hunden, och vänder sig mot hunden. Ordningföljden på positionerna kan variera men skall vara densamma för alla tävlande i tävlingen. Varje position skall utföras 2 ggr och det sista kommandot för att ändra position skall vara "ligg". Tävlingsledaren visar föraren i vilken

ordning hunden ska skifta positioner med skrivna skyltar, figurer eller en elektronisk skylt. Tävlingsledaren står 3-5 meter från hunden så att han/hon inte kan se hunden när instruktionerna ges. Tävlingsledaren skall ändra skylten var tredje sekund. Föraren får använda både muntliga kommandon och handtecken men de måste vara korta och utföras samtidigt. Efter sista liggkommandot och på tävlingsledarens kommando, återvänder föraren till hunden och kommenderar den till utgångsposition/att sitta.

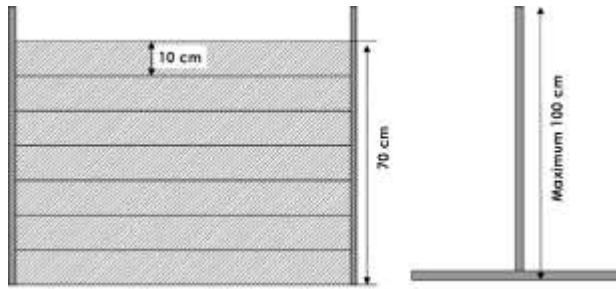
Bedömning: Hastigheten i skiftet mellan positionerna, distinkta positioner, hur bra positionerna hålls samt hur mycket hunden rör sig, skall påverka betyget. För att momentet skall godkännas för hunden inte förflytta sig mer än totalt en kroppslängd från startpunkten (åt något håll). Alla förflyttningar summeras (framåt och bakåt, sidoförflyttningar etc). Om hunden missar en av de sex positionerna kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 7. Om hunden hoppar över en position och intar nästkommande position, underkänns dock momentet. Hunden måste ändra position minst fem ggr på kommando för att momentet ska kunna godkännas.

Om hunden sätter sig upp innan föraren återvänt, kan ekipaget inte tilldelas högre betyg än 8. Omfattande användande av rösten eller överdrivna eller långvariga handtecken ger betygsneddrag. (se *generella anvisningarna för bedömning av moment.*)

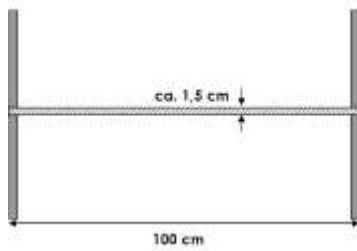
Om hunden behöver två kommandon för att göra ett positionsskifte kan inte högre betyg än 8 ges. Om hunden inte åttlyder ett andra kommando för en position leder detta till att hunden missar denna position. Det första extrakommandot för en position ger 2 poängs betygsneddrag men för efterföljande kommandon blir det 1 poängs betygsneddrag. Det är möjligt att få betyg på momentet även om 3-4 positioner har intagits först efter ett extra kommando, om dessa extra kommandon åttlyds omedelbart och leder till distinkta positioner och momentet i övrigt är utmärkt utfört.

Appendix 1.

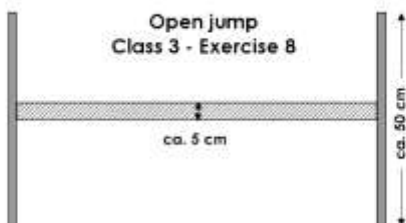
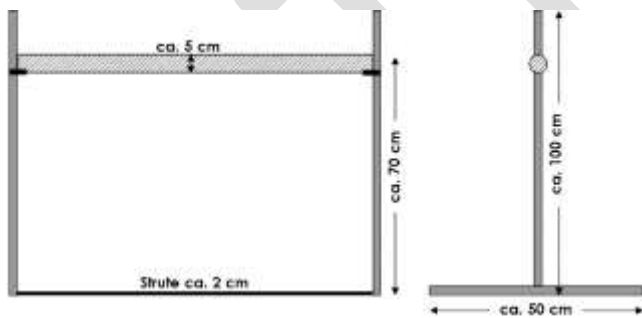
Täckt hopphinder för moment 9 i klass 1 & 2 och moment 8 i klass 3

Hurdle

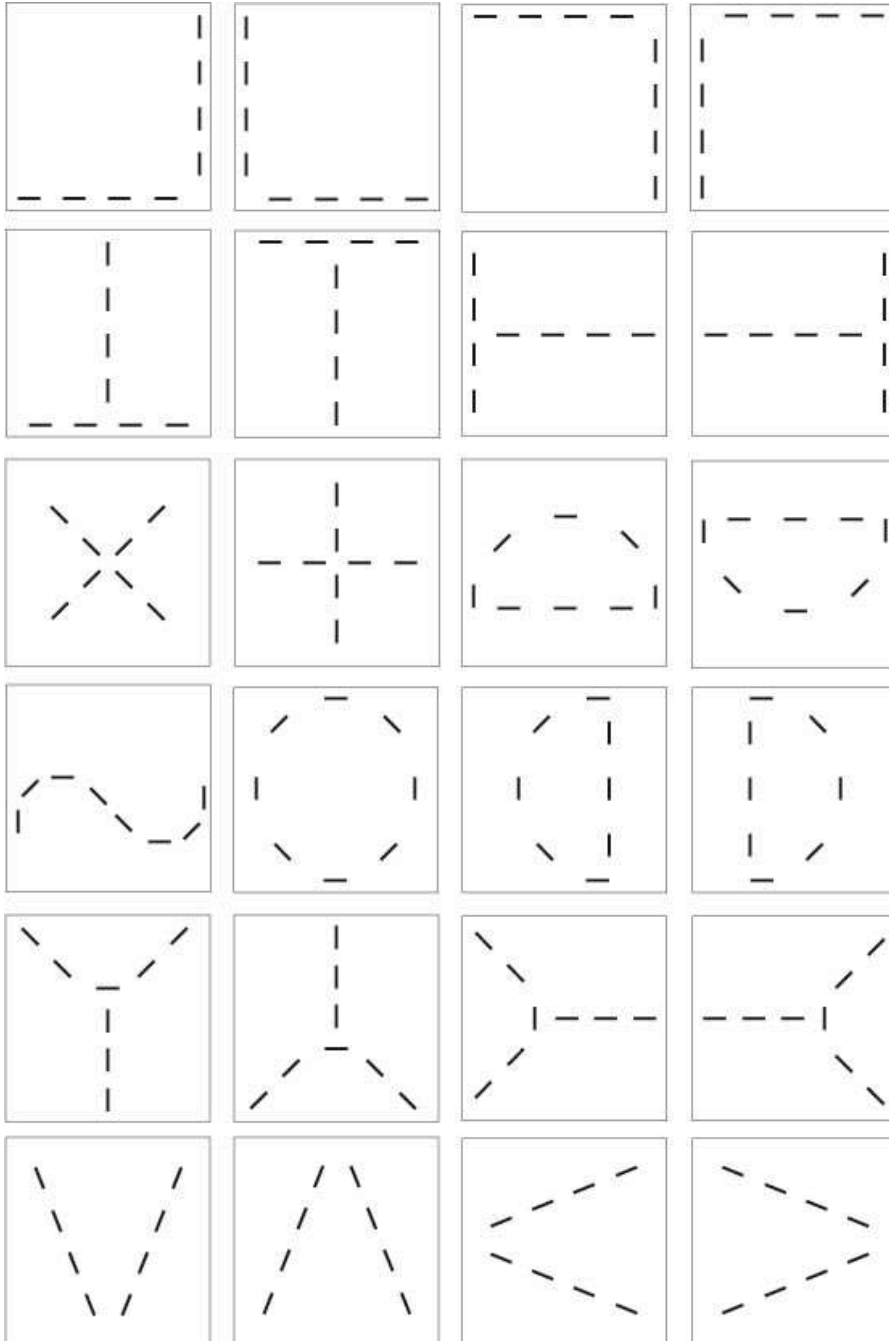

Öppet hopphinder för moment 8 i klass 3

Appendix 2

Föreslagna mönstren för hur föremålen kan läggas ut i moment 9 i klass 3.

Attachment 1 to Minutes of the FCI Obedience Commission Meeting in Brussels (B) 2014